

Inhoudsopgave

Inleiding	4
Beschikbaarheden en toewijzingen: Book'U	5
Het opdrachtenblad	6
Vorbereiding van een controle door de controlearts	8
Wat verstaan we onder NADO-kledij?	11
Wat te doen bij aankomst op een wedstrijd? Legitimeer het controleteam	12
Regel een dopingcontrolestation (DCS)	12
Briefing: voorbereiding op oproeping	14
Oproeping (notificatie) van de atleet	15
De eigenlijke notificatie	15
Het DCF bij oproeping	16
Onaangekondigd versus aangekondigd	17
Identificatie van de atleet	18
Onder toezicht = chaperonneren	18
Verder aanvullen van het DCF tijdens het chaperonneren	18
Dopingcontrolestation – DCS	20
Wie mag er aanwezig zijn in het DCS?	20
Wanneer mag een sporter het DCS verlaten?	20
Procedure van staalname	21
Eigenlijke staalname	21
De opvangbeker in detail (deel voor de staalname)	23
De verzegeling van het staal	23
De verzegeling in detail (Berlinger)	24
Densiteitsmeting	26
De refractometer	27
Het meten op zich	27
Interpretatie van de meting	28
Werkwijze bij te lage densiteit	28
Andere situaties waarbij meerdere stalen nodig zijn	29
Partieel staal met Berlinger kit	30
Finaliseren van de dopingcontrole	33
Rubriek 3	33
Rubriek 3: deel Geneesmiddelen en supplementen	33

Gebruikte geneesmiddelen waarvoor Toestemming Therapeutische Noodzaak (TTN)	34
Geneesmiddel van de Lijst van de Verboden Stoffen en geen TTN	34
Rubriek 3: staal voor anoniem wetenschappelijk onderzoek	35
Rubriek 4	35
Verslag oproeping dopingcontrole.....	36
Flyer: resultaat staal en ombudsdienst.....	37
Administratie	38
Beheersketenformulier (COC – chain of custody)	38
DCF en COC doorsturen via Doctolib Siilo-app.....	40
Wat met de papieren na de controle?	40
Elektronisch verslag.....	41
Dopingcontrole bij een minderjarige atleet	42
Dopingcontrole bij een atleet met een beperking	43
Verschillende situaties	45
Wielrennen.....	45
Bodybuilding.....	47
Teamsporten	47
Wat als een sporter weigert een dopingcontrole te ondergaan?	48
Stalen naar het labo brengen Bereikbaarheid DoCoLab	50
Bereikbaarheid Labo UZ Gent	51
Controle buiten wedstrijdverband	52
Individuele sporter	52
Groepstrainingen.....	54
Procedure van bloedafname voor het hematologisch paspoort (bloedpaspoort).	55
Procedure voor bloedafname voor analyse op groeihormoon.....	60
Na de monsterneming.....	64
Vervolledigen en afhandelen dopingcontroleformulier (DCF).....	64
Minderjarige niet-elitesporters en TTN.....	65
Beheersketenformulier	67
Enkele bijzondere controles (EXT - externe controle).....	71
Controles op vraag van de Belgian Cycling.....	71
Controles aangevraagd door een externe partner.....	72
Controles in samenwerking met ITA voor UCI	72
Elektronisch verslag bij EXT – controles	74
Mogelijke problemen/speciale situaties	75

Rapport van een mislukte poging.....	77
Belangrijke contactgegevens NADO Vlaanderen	78
Toelichting wedstrijdverloop bij bepaalde sporten	79
Paracycling.....	79
Geheugensteuntje	80

Wijzigingen tov versie 27 – update 29/1/2025:

- *Pg 6 en volgende: het opdrachtenblad*
- *Pg 68 en volgende.: hier werd de rubriek Enkele bijzonder controles aangepast (verdwijnen van de extensies WB, WU, ext en in het gebruikname van de extensie EXT) – gewijzigde opdrachtenformulieren*
- *Pg 74: Emailadressen aangepast van nado.vlaanderen naar dopingvrij.vlaanderen*

Inleiding

Beste arts,

Beste chaperon,

Hierna vind je het draaiboek. Dit werd herwerkt voor het gedeelte 'testen in wedstrijdverband' in november 2024.

Het is bedoeld als basisdocument voor het uitvoeren van dopingcontroles in opdracht van NADO Vlaanderen, zowel binnen als buiten wedstrijdverband, zowel voor het afnemen van urinestalen als bloedstalen alsook voor de organisatorische als praktische zaken die ermee samenhangen.

Het kan gezien worden als een opleidingsdocument voor de beginnende controleartsen en chaperons, maar het is zeker breder dan dat. Het is de basis van de dopingcontroles, wat betekent dat je steeds op dit document moet terugvallen bij het voorbereiden, het uitvoeren en het afwerken van een dopingcontrole.

We nodigen je dan ook graag uit om regelmatig en zeker bij twijfel dit document te raadplegen. Bij het voorbereiden van de controle vragen we ook om telkens de oproepingsprocedure die van toepassing is na te lezen. Het is immers ons doel om uniform te werken en de procedures strikt na te leven. Alleen zo kunnen we bekomen dat dopingcontroles vlot verlopen en er zo min mogelijk weerstand uit de sporters en hun entourage komt.

Helaas testen sommige sporters positief, helaas volgen sporters nog niet steeds de regels en dan volgen er juridische stappen. In dit juridisch proces is het uiterst belangrijk dat er geen fouten gevonden worden in onze werkwijze en in onze procedures. We willen te allen tijde vermijden dat dopinggebruikers vrijuit gaan omwille van procedurefouten.

Daarom behelst het ook uw opdracht om strikt de procedures te volgen, opdat we samen werken aan een dopingvrije sport!

Dit draaiboek is niet af, het is immers een dynamisch gegeven, aangezien er soms onderdelen in de regelgeving veranderen en we uit gemaakte fouten leren. Bekijk het regelmatig eens, zeker als je niet zeer frequent controles uitvoert, opdat we samen de puntjes op de 'i' kunnen blijven zetten.

In dit document kan u ook contactgegevens terugvinden. Aarzel dan ook niet bij vragen, opmerkingen of twijfel deze te gebruiken.

Tot slot, om alle misverstanden te vermijden, willen we graag stellen dat we geen onderscheid maken tussen de sporters op basis van geslacht; alleen is in het kader van de leesbaarheid 'de sporter' in dit draaiboek als 'hij' benoemd.

Alvast een sportieve en dopingvrije groet!

Beschikbaarheden en toewijzingen: Book'U

Als planningsmodule wordt gebruik gemaakt van Book'U. Bij de opleiding tot controlearts of chaperon zal je uitgelegd worden hoe je dit moet invullen en gebruiken.

Kort gezegd geef je hier je beschikbaarheden in. In de 2^e helft van de maand word je opgeroepen via mail om je beschikbaarheden voor de komende maand in te geven. Dit kan op een dag vanaf een bepaald uur, dit kan in volledige dagen of in reeksen van dagen. Hou er altijd wel rekening mee dat er geen einduur van een controle kan worden gegarandeerd. Dus heb je 's avonds nog een belangrijke afspraak, dan is het altijd veiliger om je niet beschikbaar te zetten. Tenzij je het risico neemt en eventueel iets later naar je afspraak zal moeten gaan.

Als het team samengesteld wordt voor de controle, komt er een mail 'van Book'U' en na het inloggen in Book'u vind je de eerste minimale informatie (datum, richtuur, locatie) terug.

Het is dan uiterst belangrijk om op het groene duimpje te klikken. Zo ziet de planner dat jij het gezien hebt en op de hoogte bent.

Enkele dagen voor de controle, zal er opnieuw een mail komen vanuit Book'u en vanaf dan is er meer informatie terug te vinden in Book'u:

- de controleopdracht met vermelding van
 - o naam van de wedstrijd, adres, uur van start en uur van afspraak ter plaatse, aantal stalen af te nemen, aantal ESA/GHRP (aan te duiden op het beheersketenformulier), aantal aangeduide chaperons
- de namen en contactgegevens van het voltallige team
- de contactgegevens van iedereen in het team zijn ook zichtbaar
- een carpoolvoorstel (we streven ernaar om zo maximaal mogelijk te carpoolen).

De controlearts bevestigt kort via mail aan de coördinerend arts dat deze info goed is ontvangen. Vanaf dan leidt de controlearts de controle. Uiteraard kan hij steeds contact opnemen met de coördinerend arts bij vragen/problemen.

Het opdrachtenblad

Het opdrachtenblad kreeg een nieuwe layout met ingang van 1/1/2025 en zal uit 2 versies bestaan: een versie bedoeld voor de chaperons (enkel de eerste bladzijde) en een versie bedoeld voor de controlearts CA met meer gedetailleerde informatie. Op de versie voor de chaperons staan enkel de onderstaande rubrieken: algemene informatie, wedstrijdinformatie en ondertekening voor akkoord.

De verschillende rubrieken worden hieronder getoond:

ALGEMENE INFORMATIE

ALGEMENE INFORMATIE			
Opdrachtnummer NADO Vlaanderen	25-0001		
Testing order ADAMS			
Controle betaald door	NADO Vlaanderen		
Opdrachtgever (TA)	NADO Vlaanderen	Resultatenbeheer (RMA)	NADO Vlaanderen
Staalafnemer (SCA)	NADO Vlaanderen	Coördinator dopingcontrole (DCOC)	NADO Vlaanderen
Controle-arts/DCO	Wittevrongel, Lore		
Bijkomende informatie / instructies			
ITA-DCO/technical delegate/...			

WEDSTRIJDINFORMATIE

WEDSTRIJDINFORMATIE			
Datum	Zondag 12-1-2025		
Sport / discipline	Wielrennen/Veldrijden	Code	CY/CY
Wedstrijd	Belgisch Kampioenschap veldrijden Heusden-Zolder		
Aanvangsuur	13:45 U23 en 15:15 ME		
Aanwezig om	13:00 en 14:30 (zie boek'u)		
Locatie	Terlaemen30, Heusden-Zolder		

ONDERTEKENING VOOR AKKOORD

Een controleopdracht moet altijd ondertekend zijn door de directeur van NADO Vlaanderen of bij afwezigheid in diens opdracht.

AF TE NEMEN STALEN

Hier volgt voor elke sporter specifieke informatie: welk wedstrijdonderdeel, hoeveelste plaats/willekeurig/naam, welke analyse (enkele standaard urine of eveneens ESA en GHRP) en de vermelding van het labo waar dit staal naar toe moet (doorgaans DoCoLab Gent)

TOELATING VOOR HET UITVOEREN VAN EEN DOPINGCONTROLE BINNEN WEDSTRIJDVERBAND

Per sporter is er een bladzijde voorzien, waarmee de controlearts indien gevraagd, kan aantonen dat hij gemachtigd is tot de controle van deze sporter.

Het is niet strikt noodzakelijk om al deze bladzijden uit te printen. Indien dit digitaal kan voorgelegd worden, volstaat dit. In praktijk wordt dit echter ook zelden of nooit gevraagd, maar het is juridisch correct om dit te kunnen tonen op vraag.

CONTROLE IN OPDRACHT VAN EEN DERDE: FACTURATIEGEGEVENS

Indien dit blad ingesloten is, gelieve dit mee te geven met het beheersketenformulier naar het labo (zie ook verder bij bijzondere controles).

Vorbereiding van een controle door de controlearts

Het is belangrijk voor een vlot verloop, dat de controle goed is voorbereid.

- Dopingtas klaarmaken: formulieren
 - Opdrachtenblad,
 - Beheersketenformulieren,
 - Dopingcontroleformulieren,
 - Aanvullende Formulieren,
 - aanplakbiljetten (voor controles in wielrennen of bodybuilding),
 - formulieren ter aanduiding van dopingcontrolestation.
- Dopingtas klaarmaken: materiaal staalname
 - Dopingtas(sen),
 - minstens 9 Berlinger-kits (minstens 3 meer mee dan het aantal te controleren sporters),
 - minstens 15 opvangbekers,
 - minstens 6 partial sample-kits,
 - refractometer,
 - pipetjes,
 - papieren doekjes,
 - schaar,
 - kleefband,
 - vuilzakken,
 - klembord,

Controleer regelmatig of je van alles nog voldoende voorraad hebt (formulieren én materiaal). Indien je iets tekort hebt, contacteer tijdig Omar El Messaoudi.

Controleer ook of de verpakking van het materiaal intact is en de vervaldatum niet overschreden is.

Beschadigde kits of kits die de vervaldatum overschreden hebben, zijn niet meer bruikbaar. Hou dus steeds rekening met de datum op de kits en gebruik de 'oudste' eerst.

- Dopingcontroleformulieren voorbereiden: vul reeds zoveel mogelijk in! Dat zorgt voor een vlotte start van de controle.
 - Bovenaan 'opdrachtgever test', 'staalafname door', 'beheerder resultaten', 'coördinator dopingcontrole'
 - type test aanduiden
 - datum
 - naam chaperon
 - binnen of buiten wedstrijdverband aanvinken
 - geslacht atleet aanvinken
 - opdrachtnummer noteren

- code sport en sportdiscipline
- producent materiaal invullen (Berlinger)
- DBS doorstrepen
- naam arts en handtekening.
- Beheersketenformulier voorbereiden
 - Bovenaan 'opdrachtgever test', 'staalafname door', 'beheerder resultaten'
 - naam controlearts
 - binnen of buiten wedstrijdverband aanvinken
 - datum
 - opdrachtnummer controle
 - sportdiscipline/code
 - naam en handtekening controlearts
 - aanvinken DoCoLab (tenzij anders op Opdrachtenblad vermeld).
- De controlearts checkt op internet de meest recente informatie van de te controleren wedstrijd. Ook chaperons worden verondersteld dit mee in de gaten te houden en bij wijzigingen of fouten de controlearts te contacteren.
- De controlearts zorgt dat hij een idee heeft over het verloop van de wedstrijd bij die specifieke sport. Zoek zo nodig bijkomende informatie op!
- De controlearts contacteert minstens 2 dagen voor de controle de chaperon(s) en spreekt af, rekening houdende met het carpoolvoorstel. Carpool-afspraken dienen tijdig gemaakt te worden. De inzittenden van de verschillende auto's spreken af in de buurt van de wedstrijd en melden zich steeds samen aan op de wedstrijd!
- Contacteer nooit iemand van de organisatie vooraf!
- Deel aan niemand (behalve de mensen die mee de dopingcontrole uitvoeren) mee welke wedstrijd zal gecontroleerd worden.
- Kijk voor je vertrek steeds op het internet na of er geen last-minute wijzigingen zijn in het wedstrijdschema.
- Wees steeds tijdig op de afgesproken plaats! Voorzie mogelijke verkeersproblemen.
- Zorg ervoor dat je steeds uw legitimatiekaart bij hebt.
- Draag voor alle dopingcontroles de NADO-kledij!

Bij vragen of onduidelijkheden voor of tijdens de controle, kan je steeds contact opnemen met de coördinerende arts: Dr. Hilde Desmidt (0479/16.05.29)

Vorbereiding van een controle door de chaperons

- Check op het internet de meest recente informatie van de wedstrijd en neem onmiddellijk contact op met de controlearts als je denkt belangrijke informatie te hebben (uur fout op opdracht, uurwijziging, ...).
- Zorg dat je steeds het volgende mee hebt:
 - legitimatiekaart
 - schrijfgierief
 - verslag oproeping dopingcontrole
 - clipboard/blauwe map die als harde ondergrond dient bij oproepen sporter

- map met 7 redenen waarvoor sporter niet onmiddellijk naar de dopingcontrole moet
 - vertalingen oproepen van sporters.
- Wees steeds tijdig op de afgesproken plaats! Voorzie mogelijke verkeersproblemen.
- Draag voor alle dopingcontroles de NADO-kledij!

Wat verstaan we onder NADO-kledij?

Aan elke controlearts en chaperon worden de volgende kledingstukken ter beschikking gesteld:

- 1 witte polo met logo van de Vlaamse Overheid en Antidoping
- 1 donkerblauwe sweater met logo van de Vlaamse Overheid en Antidoping
- 1 donkerblauwe zomerjas met logo van de Vlaamse Overheid en Antidoping
- 1 donkerblauwe winterjas met logo van de Vlaamse Overheid en Antidoping

Bij elke controle bent u verplicht uw NADO-kledij te dragen.

Zorg ervoor dat de kledingstukken goed onderhouden worden en altijd netjes zijn als u ze draagt. Uiteraard draagt u hieronder een nette broek of rok.

Deze materialen blijven eigendom van NADO Vlaanderen en kunnen teruggeroepen worden als de omstandigheden daarom vragen.

Wat te doen bij aankomst op een wedstrijd?

Legitimeer het controleteam

De controlearts en de chaperons melden zich samen aan bij de te controleren wedstrijd en maken hun identiteit bekend door hun legitimatiekaart te tonen aan de organisatie. Als vertegenwoordiger van NADO Vlaanderen respecteer je de door jou ondertekende gedragscode voor de medewerkers aan de dopingcontroles.

Toon desgevraagd de controleopdracht.

Legitimatie-kaart

Regel een dopingcontrolestation (DCS)

Bij aankomst op wedstrijd, is het belangrijk meteen te vragen naar een geschikt lokaal om de dopingcontrole en staalname te kunnen uitvoeren. Volg daarvoor de onderstaande procedure.

Vraag aan de organisator een ruimte die als DCS kan gebruikt worden.

Ga na of de ruimte aan de onderstaande voorwaarden voldoet:

- Het lokaal bevindt zich maximaal 500 meter van de aankomstplaats van de wedstrijd.
- het lokaal staat gedurende de dopingcontrole **exclusief ter beschikking** van de controleactiviteit.
- In het lokaal of in het lokaal ernaast bevindt zich een **toilet**, dat bruikbaar is voor dames en heren en exclusief is voorbehouden voor de dopingcontrole.
- vlakbij het lokaal van staalname is een **wachtruimte** voorzien waar minimaal 6 sporters (of minder indien er minder sporters zullen opgeroepen worden) kunnen neerzitten.
- In het lokaal moet een **tafel** (om documenten en materiaal op te leggen) aanwezig zijn of kunnen geplaatst worden en er moeten voldoende **stoelen** aanwezig zijn.

Durf een lokaal te weigeren als het echt niet aan de voorwaarden voldoet en vraag naar een andere mogelijkheid.

Kleef het **formulier ter aanduiding van het dopingcontrolestation** op de deur van het lokaal.

Vraag de organisator de **sleutel** van het lokaal zodat het dopingcontrolestation nooit onbewaakt open blijft. Indien u geen sleutel krijgt, zorgt u er voor dat het dopingcontrolestation nooit onbemand blijft (arts of een chaperon altijd aanwezig)!

Vraag de **organisator ongeopende flessen niet-alcoholische drank** (bij voorkeur plat water) die in de wachtruimte ter beschikking van de te controleren sporters worden gesteld. Vraag best 1 ongeopende fles (1 liter of meer) per te controleren sporter. Zorg dat je weet, indien tijdens de controle onvoldoende drank aanwezig is, wie je moet contacteren of waar iemand van het controleteam drinkwater kan halen.

Vraag aan de organisatie het **wedstrijdblad of de deelnemerslijst** met alle namen en nummers van de deelnemers aan de wedstrijd. Wanneer dit online raadpleegbaar is, is dit ook aanvaardbaar.

Noteer de naam en gsm-nummer van de **afgevaardigde van de organisatie**.

LET OP: Bij een flagrante overtreding (geen medewerking organisator, totaal onaangepast lokaal,...) wordt dit gerapporteerd op een Aanvullend Formulier.

Bij enig probleem of vraag, neem contact op met de coördinerende arts dopingcontroles: - Dr. Hilde Desmidt (0479/16.05.29)

Briefing: voorbereiding op oproeping

Eens het DCS is toegewezen, zal de controlearts de chaperons briefen. Dit gebeurt achter gesloten deuren en enkel in aanwezigheid van het controleteam. De atleet moet immers als eerste weten dat hij geselecteerd is voor dopingcontrole en organisatoren, trainers,... worden bij de briefing daarom niet toegelaten.

Bij de briefing wordt als volgt te werk gegaan:

- Elke chaperon krijgt van de controlearts een DCF dat goed is voorbereid
- Elke chaperon krijgt een duidelijke opdracht van de controlearts welke sporter hij moet oproepen
 - Hierbij wordt de instructie op het opdrachtenblad gevolgd (op naam, volgens behaalde plaats, willekeurig en binnen de juiste discipline indien van toepassing)
 - Als er een lottrekking gebeurt, mogen daar alleen mensen van het controle-team bij aanwezig zijn.
 - Zo nodig wordt extra informatie uitgewisseld (kopie van deelnemerslijst of foto ervan nemen, info rond wedstrijd- of locatie-gebonden aspecten,...)
 - De toewijzing van de sporter aan de chaperons moet éénduidig zijn en wordt gecheckt alvorens de chaperons het DCS verlaten.
- De controlearts checkt of elke chaperon zijn telefoonnummer heeft (zodat de controlearts steeds onmiddellijk kan gecontacteerd worden indien nodig).
- Indien het type wedstrijd het zinvol maakt om bijvoorbeeld een WhatsApp-groep aan te maken (vb bij wielrennen om te laten weten dat de oproeping is gebeurd), gebeurt dit ten laatste tijdens de briefing en wordt gecheckt of dit technisch voor iedereen lukt.

Eens alles duidelijk is, kunnen de chaperons het DCS verlaten en zich op het terrein begeven om zich voor te bereiden op een vlotte oproeping. Zo nodig gaat de controlearts mee om extra informatie in te winnen of de chaperons bij te staan. De controlearts zorgt dat het DCS zodanig is ingericht dat hij klaar is om bij aankomst van de eerste sporter de procedure te kunnen starten. Hij zorgt hierbij dat de tafel/stoelen op een goede manier zijn opgesteld, dat de tafel proper is, dat de opvangbekers/Berlingers/partial sample kits klaar liggen, dat de refractometer en pipetjes op tafel liggen, dat er een vuilzak of -bak is voorzien,...

Oproeping (notificatie) van de atleet

De atleet moet als eerste op de hoogte zijn dat hij wordt opgeroepen voor dopingcontrole. De oproeping gebeurt na het beëindigen van de wedstrijd (of van een wedstrijdonderdeel, vb bij atletiek).

Elke afwijking van het notificatieproces dient te worden beschreven in een Aanvullend Formulier.

De eigenlijke notificatie

Bij oproeping zal de chaperon/CA:

- Zichzelf legitimeren
 - Duidelijk zijn naam vermelden
 - Legitimatiekaart laten zien
- Meedelen dat de atleet een staal voor dopingcontrole moet afleveren
 - Welk staal (urine, bloed) en onder constant visueel toezicht
 - Onder bevoegdheid van welke organisatie (NADO Vlaanderen)
 - Sample collection authority (SCA) bovenaan het DCF
 - In opdracht van welke organisatie (NADO VI, UCI, EA,...)
 - Testing Authority (TA) bovenaan het DCF
- Indien oproeping op naam: laat de atleet zijn identiteit bevestigen
- Indien de naam op voorhand niet gekend is: vraag de naam aan de atleet zo spoedig mogelijk en controleer die nadien met een geschikt identiteitsbewijs
- Zorg dat er duidelijkheid is of de atleet al dan niet meerderjarig is
- Informeer de atleet of zijn rechten en plichten

Rechten van de atleet
- Een vertegenwoordiger/tolk bij zich hebben gedurende de procedure - Bijkomende informatie vragen over de procedure - Uitstel vragen wegens geldige reden

Plichten van de atleet
- Vanaf het ogenblik van de oproeping tot het beëindigen van de volledige dopingcontroleprocedure continu onder visueel toezicht blijven van de chaperon of de controlearts - Een geschikte identiteitsbewijs met naam en met foto voorleggen - Geen alcoholische dranken nuttigen tot de controle volledig is afgelopen - Voldoen aan de vereisten van de procedure tot staalname; weigering of mislukken hierin kan resulteren in een overtreding van de dopingregels - Zich onmiddellijk te melden op het dopingcontrolestation, tenzij er één van de 7 geldige redenen zijn tot uitstel. Indien uitstel, dient de atleet ten laatste 1u na oproeping in het controlestation aanwezig te zijn

De 7 geldige redenen om zich niet onmiddellijk naar het dopingcontrolestation te begeven, onder voorwaarde dat de atleet continu onder toezicht blijft van de chaperon/controlearts, zijn:

1. Podiumceremonie
2. Mediaverplichtingen
3. Deelname aan verdere wedstrijden
4. Cooling-down
5. Noodzakelijke medische verzorging
6. Zoeken van een vertegenwoordiger en/of tolk
7. Halen van een geschikt identiteitsbewijs met naam en foto

Hier ook aanvullen 'het bekomen van warme/droge kledij' ?

! Na 1u vervallen deze redenen en moet de atleet zich aanmelden in het controlestation

! deze 7 uitzonderingen vervallen indien het niet mogelijk is dat de atleet onder continu toezicht blijft

! De beslissing of uitstel aanvaardbaar is, wordt enkel genomen door de controlearts, rekening houdende met de globale situatie; bij twijfel dient de chaperon hierover de controlearts te contacteren.

! Douchen is geen geldige reden tot uitstel.

- Indien de atleet koud heeft, moedig hem aan om droge/warme kledij in meerdere laagjes aan te trekken.
- Indien douchen om één of andere uitzonderlijke (medische) reden moet worden toegestaan, zal de controlearts een Aanvullend Formulier opstellen waarin de noodzaak wordt beschreven
- Wanneer douchen wordt toegestaan, voldoet dit aan de volgende voorwaarden:
 - Onder visueel toezicht van chaperon/controlearts van hetzelfde geslacht
 - Niet plassen onder de douche
 - De atleet moet dit goed begrepen hebben en weten dat het zich niet houden aan de afspraken, kan gezien worden als (poging tot) bedrog

Het DCF bij oproeping

Bovenaan op het DCF moet ingevuld staan:

- Opdrachtgever (Testing Authority – TA)
- Monsterafnameinstantie (Sample collection Authority – SCA)
- Resultatenbeheerder (Result management Authority – RMA)
- Coördinator Dopingcontrole: indien van toepassing (uiterst zelden)

TA en RMA zijn meestal NADO VI (NADOF) zijn; SCA is altijd NADO VI (NADOF) indien je werkt op vraag van NADO Vlaanderen.

Noteer altijd duidelijk en in drukletters:

- Voornaam en naam van de atleet en zijn geboortedatum
- Nationaliteit en type identiteitsbewijs (identiteitskaart, paspoort, rijbewijs, Its Me,...)
- Soort staal dat zal worden afgenomen (urine/bloed/Dry Blood Spot-DBS)

- Datum en uur van oproeping
- Voornaam en naam van de chaperon + ondertekening
- Laat de sporter de oproeping ondertekenen (zonder uitzondering!)

Geef de sporter de volgende informatie:

- De eerste urine na oproeping moet het staal voor dopingcontrole zijn
- Eten en drinken is op eigen risico
- De atleet kan de tijd nemen totdat hij in staat is een staal af te leveren, maar gedurende deze hele periode dient hij onder toezicht te blijven van de chaperon of CA.
- Het plassen gebeurt onder toezicht van de CA (indien van hetzelfde geslacht als de sporter) of onder toezicht van de chaperon indien de CA van het andere geslacht is. Sowieso gebeurt het plassen altijd onder toezicht van iemand van hetzelfde geslacht (het geslacht van de sporter wordt bepaald obv 'het gender' van de wedstrijd waaraan hij deelneemt).
- Overdreven drinken dient vermeden te worden, aangezien dit kan leiden tot een overmatig verdund staal dat niet voldoet aan de criteria van de specifieke dichtheid/densiteit.
- De atleet drinkt geen alcohol tijdens de hele procedure en alcohol in het dopingcontrolestation is niet toegelaten.
- Waar het dopingcontrolelokaal zich bevindt.

Onaangekondigd versus aangekondigd

Indien de atleet op één of andere manier van tevoren op de hoogte is gesteld, moet dit op een Aanvullend Formulier worden vermeld. Bijvoorbeeld: een wielrenner is niet te vinden na de koers en de chaperon spreekt uiteindelijk een begeleider aan die de renner telefoneert en zegt naar het dopingcontrolestation te komen. Deze renner is dan een tijd niet onder toezicht. Deze controle is niet meer onaangekondigd en dit moet op een Aanvullend Formulier toegelicht worden.

Dit geldt niet in een situatie waar een derde partij de atleet op de hoogte brengt én waar de atleet onder direct toezicht is door iemand van het controleteam vanaf het eerste contact tussen die derde partij en de atleet.

Identificatie van de atleet

Zorg dat de atleet altijd onmiddellijk bij oproeping of toch zo snel mogelijk erna zijn identiteit kan bewijzen. Hiervoor is een document dat de naam én een foto van de atleet bevat nodig (identiteitskaart, paspoort, rijbewijs, Its Me,...).

Indien de atleet geen identiteitsbewijs kan voorleggen, dan wordt er een foto genomen door de controlearts van de sporter met het Berlinger doosje naast zijn gezicht en dient de sporter zo spoedig mogelijk een scan van een identiteitsbewijs door te mailen naar info@dopingvrij.vlaanderen

Onder toezicht = chaperonneren

Zorg dat een atleet altijd naast of voor je loopt, staat, fietst of zit. Alleen dan is hij onder toezicht.

Indien dit korte of langere tijd niet het geval was en de atleet dus niet continu onder toezicht was, dient hiervan een Aanvullend Formulier opgemaakt te worden.

Tijdens het chaperonneren is eten en drinken volledig op eigen verantwoordelijkheid van de atleet. Controlepersoneel overhandigt de atleet geen eten of drinken. Gesloten flessen drinkwater moeten in het dopingcontrolestation aanwezig zijn en kunnen aangeboden worden door het controlepersoneel op voorwaarde dat een atleet altijd kan kiezen uit tenminste 3 gesloten flessen.

Wanneer tijdens het toezicht houden abnormaal gedrag wordt waargenomen moet dit gemeld worden aan de controlearts en moet hiervan verslag opgemaakt worden op een Aanvullend Formulier. Medewerking aan de controle weigeren of niet voldoen aan de plichten, kan aanzien worden als een dopingovertreding die kan leiden tot 4 jaar schorsing.

Verder aanvullen van het DCF tijdens het chaperonneren

Van zodra de sporter aankomt in het dopingcontrolestation, wordt het uur hiervan vermeld op het DCF.

Indien de atleet meteen bij de controlearts kan, zal de controlearts de verdere administratie op zich nemen. Indien de controlearts niet vrij is, kan in de wachtzaal rubriek 2 van het DCF (of op een apart blad) ingevuld worden. Steeds duidelijk leesbaar en in drukletters.

2. INFORMATIE OVER DE SPORTER / INFORMATION CONCERNANT LE SPORTIF / ATHLETE INFORMATION			
18:10	NOM ADRESSE KECHESSE	ZWENBASTRAAT 21 3000 NATTEGEN	JEFF DE VIS
	NUMERO ADRESSE KECHESSE	B. +32 400 000000 NATHAN CHAILLO	JOUL NAT

Dit is informatie die gevraagd wordt door WADA en moet ingevuld worden. Indien de atleet aangeeft geen trainer of arts te hebben, trek je een streep door het daarvoor voorziene vak. Vul altijd zowel voornaam als familienaam in, aangezien dit anders niet kan geregistreerd worden in ADAMS (databank van WADA). Weet de sporter hetzij alleen de voornaam, hetzij alleen de familienaam, vraag de sporter hiervoor het internet of mails te checken of eventueel te telefoneren met een derde die de volledig naam kan aanleveren.

Dopingcontrolestation – DCS

Wie mag er aanwezig zijn in het DCS?

- Atleten die geselecteerd zijn voor dopingcontrole
- Begeleider van de atleet (1 begeleider per atleet), gekozen door de atleet
 - Zie onderdeel over minderjarigen en sporter met beperking
- Tolk (1 per atleet), gekozen door de atleet
- Mensen van het dopingcontroleteam
- Vertegenwoordiger van een Internationale Federatie of van de Opdrachtgever/Testing Authority
- Onafhankelijke observator (vb van WADA)

Atleten mogen hun telefoon gebruiken in de wachtzaal van het DCS; bij de controlearts wordt de telefoon niet gebruikt, tenzij voor redenen die te maken hebben met de dopingcontrole (opzoeken wie de arts is, opzoeken welk geneesmiddel/supplement gebruikt werd, telefoneren met familie/arts ivm gebruikt geneesmiddel).

Het maken van een video- of audio-opname is niet toegelaten, tenzij een foto van de atleet moet worden genomen in de situatie dat hij geen identificatiebewijs kan voorleggen.

Wanneer mag een sporter het DCS verlaten?

Na de oproeping begeeft de atleet zich direct naar het DCS, tenzij één van de bovenvermelde uitzonderingen en dan nog moet hij binnen het uur na oproeping in het DCS aanwezig zijn.

De atleet blijft ook in het DCS. Er zijn slechts 2 situaties waarin de atleet het DCS mag verlaten:

1. De procedure is afgerond
2. Na goedkeuring van de controlearts indien dit nodig is voor een geldige reden.
Hierbij moet het duidelijk gezegd worden:
 - dat de atleet onder continu toezicht blijft van de chaperon
 - wanneer de atleet terug moet zijn in het DCS, indien van toepassing
 - dat de atleet niet gaat plassen buiten het DCS

Indien de atleet zich niet houdt aan deze afspraken, wordt dit gerapporteerd in een Aanvullend Formulier en kan dit gezien worden als een schending van de anti-dopingregels.

Procedure van staalname

Voor de atleet het controlelokaal bij de controlearts binnenkomt zorgt hij er voor dat het controlelokaal opgeruimd is en er op de tafel geen zaken van een andere atleet, afval, drinken/eten,... aanwezig is.

Van zodra de atleet en een eventuele begeleider het controlelokaal binnenkomt, zal de controlearts zichzelf (+ eventueel andere aanwezigen) voorstellen.

Vervolgens zal de controlearts de identiteit van de atleet checken a.d.h.v. een geldig identiteitsbewijs en zich ervan vergewissen of de atleet al dan niet meerderjarig is.

Voor het verdere vlotte verloop is het zinvol om te vragen of een atleet dringend moet plassen; indien nodig kan direct tot staalname overgegaan worden. Indien dit niet het geval is, wordt eerst zoveel mogelijk administratie afgewerkt. Hierbij wordt deel 2 van het DCF ingevuld (adres, telefoonnummer, mailadres, naam arts en naam coach).

Het gebruik van geneesmiddelen/supplementen/vitamines kan ook reeds ingevuld worden in deel 3 (zie verder).

Eigenlijke staalname

Wanneer de atleet aangeeft te kunnen plassen, wordt hij geïnformeerd over het nodige volume:

- het staal moet minstens 90ml bedragen
- zoveel mogelijk urine wordt in de opvangbeker opgevangen (pas als de beker vol is, mag de atleet verder plassen in het toilet)

Wanneer de atleet denkt minstens 90ml te kunnen plassen, kan overgegaan worden tot de staalname. De controlearts voorziet voldoende materiaal, opdat de atleet kan kiezen tussen minstens 3. Dit geldt zowel voor opvangbekers, verzegelingkits als partial sample kits.

De atleet zal elk van het gekozen materiaal checken of de verpakking intact is en of er niet mee geknoeid is.

- Indien de atleet hierover opmerkingen heeft, mag hij een ander item kiezen.
- Indien de atleet met niets van het voorziene materiaal akkoord gaat en de controlearts is hiermee niet akkoord, dan zal de atleet toch de procedure moeten doorlopen met het voor handen zijnde materiaal. In dat geval moet de atleet gevraagd worden zijn opmerkingen te noteren in het veld 'opmerkingen' of dient een Aanvullend Formulier hiervoor gebruikt te worden.
- Indien de controlearts zou bevestigen dat het controlemateriaal niet intact/proper is, zal de procedure gestopt worden en zal hierover een rapport geschreven worden door de controlearts (ook door de atleet?? Of hier schrijven dat de atleet moet ondertekenen?)

Na het kiezen van een geschikte opvangbeker, begeeft de sporter zich onder toezicht van de controlearts of chaperon indien van een ander geslacht naar het toilet. Controlearts/chaperon wordt

hier verder 'witness' genoemd. Overtollige zaken blijven in het controlelokaal (vb: jassen, smartphone,...)

- de verpakking van de opvangbeker wordt nog niet geopend
- de vertegenwoordiger/tolk van de atleet gaat niet mee tot aan of in de toiletruimte (zie hiervoor de specifieke regels voor minderjarigen en mensen met een beperking)
- er blijft altijd iemand van het controleteam aanwezig opdat het materiaal in het controlelokaal niet onbewaakt achter blijft.
- de witness raakt het controlemateriaal niet aan en de atleet wordt meegedeeld dat hij steeds volledige zicht en controle op het gekozen materiaal en zijn staal moet behouden. Vb. het deksel van de opvangbeker blijft dus niet ergens uit het zicht van de atleet liggen tot na de staalname.
- de atleet wordt gevraagd de handen te wassen (met water, zonder zeep), alvorens de verpakking van de opvangbeker te openen. Vochtige doekjes volstaan niet. Indien er geen water voorhanden is, **wordt de sporter gevraagd om handschoenen te dragen (niet voorhanden bij onze controles)**. De atleet mag de handen afdrogen (wegwerpdoekjes of blazer), niet aan zijn kledij.
- de witness waakt erover dat de handen van de atleet continu zichtbaar zijn; indien de atleet de handen in de zakken steekt, in de navel kotert of andere situaties zich voordoen waar vreemd materiaal aan de handen kan komen, zal de atleet gevraagd worden de handen opnieuw te wassen met water (zonder zeep)
- de atleet wordt gevraagd de verpakking van de opvangbeker te openen en het bekertje eruit te nemen. Hierbij wordt de binnenkant van de beker niet aangeraakt. Het deel van de verpakking van het deksel blijft gesloten en blijft continu in het zicht van zowel atleet als witness (zie verder)
- de witness moet een goed en onbelemmerd zicht hebben op het plassen; daarom wordt de atleet gevraagd om:
 - de mouwen op te rollen tot aan de ellebogen
 - de T-shirt tot boven de navel op te rollen
 - short/broek te laten zakken tot aan de knieën
- de atleet wordt gevraagd om zoveel mogelijk urine te lozen in de opvangbeker en de blaas te legen. Pas als de beker volledig vol is, mag er verder geplast worden in het toilet.
- de atleet zal het staal op een veilige plaats neerzetten, terwijl hij zijn kledij weer goed doet; er wordt hierbij opgelet dat het staal continu in het zicht van de atleet en de witness is.
- de atleet opent de verpakking van het deksel en sluit hiermee de opvangbeker af
- het toilet wordt doorgespoeld
- de atleet mag desgewenst de handen wassen
- atleet keert terug naar het controlelokaal; de witness zorgt hierbij dat hij zowel de atleet als het staal continu onder toezicht heeft en loopt dus niet voor de atleet!

De opvangbeker in detail (deel voor de staalname)

Bron: [MKT-80077-EN User Manual Berlinger Urine Collection Vessel.pdf](#) (geraadpleegd op 16/10/2024)

VOORBEREIDING	
Controleer of de verpakking intact is	
open ALLEEN het onderste gedeelte van de verpakking met markering "1" door de perforatie open te scheuren. Het bovenste gedeelte met het deksel ("2") blijft nog gesloten. Neem de opvangbeker eruit zonder de binnenkant van de beker aan te raken TIP: het kan helpen om de verpakking onderste boven te houden zodat de beker bovenaan zit en de zijkant van boven naar beneden kan worden losgescheurd	
SCHAALINDELING EN NIVEAU VAN DE VULLING	
Er zijn 2 niveaus aangegeven op de beker • 90ml – minimum volume nodig • 150ml – volume waarbij densiteit 1.003 volstaat Opgelet: max volume is 180ml; overschrijdt deze lijn niet (net onder het deksel)	
NA DE STAALNAME	
Plaats de opvangbeker op een stevige ondergrond. Open deel "2" van de verpakking door de zijkant verder open te scheuren en haal het groene deksel eruit De binnenzijde van het deksel mag niet aangeraakt worden! Plaats het groene deksel op de beker en draai dit erop om te sluiten (in wijzerszin). Raak de witte strip over de teut niet aan om te vermijden dat die loskomt. De witte strip zorgt ervoor dat het geheel waterdicht is, wat vooral van belang is in het geval van een partieel staal.	

De verzegeling van het staal

De atleet zet het gesloten opvangbekertje op tafel op veilige afstand van de rand. Het volume wordt gecontroleerd door de controlearts en afgerond tot op 5ml naar beneden. De controlearts noteert het volume wanneer dit minstens 90ml bedraagt. (indien < 90ml volgt de procedure van partial sample, zie verder).

Vervolgens kiest de atleet een verzegelingskit (verder kit genoemd) uit minstens 3 en controleert of de verpakking intact is en er niet mee geïmproviseerd werd. Indien hij niet tevreden is, volgt dezelfde mogelijkheid zoals beschreven bij de keuze van de opvangbeker.

Indien op dit moment de atleet de toestemming geeft aan de controlearts om de verdere afhandeling te doen, dan noteert de controlearts dit in het veld 'opmerkingen' op het DCF. Alleen in dit geval mag de controlearts de opvangbeker, de kit en de inhoud ervan aanraken om de verzegeling te kunnen doen.

Indien de atleet geen toestemming geeft dat de controlearts de verdere afhandeling doet, komt de controlearts nergens aan, totdat zowel het A als het B-staal verzegeld is. Dus ook niet de opvangbeker draaien om het volume te zien, dus ook niet aan de flesjes, zakjes,... komen van de kit.

Afhankelijk van bovenvermelde situatie zal de atleet of de controlearts het staal verzegelen door de volgende stappen te doorlopen. Indien de atleet dit zelf doet, geeft de controlearts uiteraard de nodige uitleg, zonder ook maar iets aan te raken, opdat de verzegeling feilloos verloopt.

De verzegeling in detail (Berlinger)

Bron: [MKT-80046-EN User-Manual-BEREG-Kit-Urine-Sample-Container NEW.indd \(berlinger.ch\)](#) en [MKT-80077-EN User Manual Berlinger Urine Collection Vessel.pdf](#) (geraadpleegd op 17/10/2024)

VOORBEREIDING	
Controleer of de verpakking intact is: hetzij of het plastic intact is, hetzij of de verzegeling intact is (zie foto). Bij de versie met de verzegeling: eens deze geopend is, check je of de verzegeling duidelijke sporen op de doos achterlaat.	
Eens de doos geopend is: controleer of alles in de doos zit, haal alles uit de doos en check of de plastic verpakking rond de bovenzijde van de flesjes intact is	
Controleer de staalcodes: op de doos, op de doppen, op de flesjes en op de barcode op de flesjes. Al deze nummers moeten dezelfde zijn. De controlearts noteert de code op het DCF. Het is een tip om luidop te zeggen wat geschreven wordt, aangezien dit meteen al een eerste check is. Opgelet: indien deze nummers niet overal gelijk zijn, moet een andere kit gekozen worden.	
De plastic bescherming rond de dop wordt verwijderd door de rode en blauwe lijn op de flesjes naar beneden te trekken; de doppen worden omgekeerd op tafel gelegd (met de opening naar boven) en de rode ringen worden weggegooid	

De flesjes zijn nu klaar om gevuld te worden. Voor de urine wordt overgegoten, verwijder je de witte strip van de teut. Je trekt dit van het midden van het deksel naar de rand toe. Om goed te kunnen gieten, plaats je de teut op de rand van de flessenhals. Let erop om het ventilatie-gaatje niet af te sluiten met je vinger!	
De urine wordt in het B- en het A-flesje gegoten in deze volgorde: - B-staal wordt gevuld tot aan de minimum lijn (30ml) - A-staal wordt gevuld tot aan de minimum lijn (60ml) - Overblijvende urine wordt verder in het A-staal gegoten tot aan de maximum lijn - Wanneer er dan nog urine over is, wordt deze in het B-staal gegoten tot aan de maximum lijn - Enkele druppels blijven in de opvangbeker om de densiteit te kunnen bepalen Er wordt NOOIT tot boven de maximumlijn gevuld.	
De flesjes worden gesloten door de dop zacht op de fles te zetten en in wijzerzin dicht te draaien tot het niet verder kan. Hierbij hoor je duidelijk klikgeluiden. De controlearts checkt altijd of de flessen goed gesloten zijn en niet lekken. Sowieso mag de controlearts vanaf dit moment de flessen aanraken, aangezien ze gesloten zijn. Na deze check worden de flesjes ook onderste boven gehouden. Het uur van de verzegeling wordt genoteerd op het DCF.	

De flesjes mogen in de plastic zakjes gestoken worden. Indien de controle echter in Vlaanderen doorgaat en het staal gaat naar het labo in Gent, is dit niet strikt noodzakelijk. De zakjes dienen immers voor transport met het vliegtuig. Leg dit kort uit aan de atleet en mits zijn akkoord kunnen de zakjes weg gegooid worden. Indien de atleet toch wenst deze te gebruiken (buitenlandse atleten zijn dit vaak zo gewoon), gebruik deze zakjes dan.	
Herplaats de 2 flesjes in de doos en sluit de doos.	
De controlearts meet de densiteit door met een pipetje wat urine uit de opvangbeker te nemen. Indien lange pipetten voorhanden zijn, kan de densiteit gemeten worden door de teut. Bij kortere pipetten wordt het deksel losgedraaid om zo een kleine hoeveelheid te kunnen pipetteren. Voor elke atleet wordt een ander pipetje gebruikt. Gebruikte pipetten worden weggegooid tesamen met de opvangbeker.	
Eventueel overtollige urine wordt door de atleet of door iemand van het controleteam weg gegoten; indien gewenst kan de atleet hiervan getuige zijn.	
De witness noteert zijn naam en ondertekent (zie deel van DCF hieronder)	

WITTE DOOS		RODE DOOS		WITTE DOOS		RODE DOOS	
WITTE DOOS		RODE DOOS		WITTE DOOS		RODE DOOS	
U	120	1345	A/B	0001000	1015	JULES DE CHAPERON	
U			A/B		1-0		
U			A/B		1-0		
U			A/B		1-0		

Densiteitsmeting

De densiteit wordt gemeten na het verzegelen van de 2 flesjes.

Hiervoor heb je nodig:

- Een refractometer
- Enkele druppels urine in de opvangbeker

- 1 ongebruikt pipetje

De refractometer

Zoals alle meettoestellen, moeten ook de refractometers op tijd en stond gekalibreerd worden.

Wat heb je nodig?

- Schroevendraaier die in de doos van je refractometer zit of een andere passende schroevendraaier
- Druppeltje leidingwater of beter nog gedestilleerd water
- Refractometer

Hoe ga je te werk?

- Verwijder het rubberen dopje (zie pijl op onderstaande foto) dat zich bovenaan op de refractometer bevindt zodat het schroefje zichtbaar wordt
- Leg een druppel (gedestilleerd) water op de glasplaat
- Zet de schroevendraaier op de schroef en lees ondertussen de densiteit af:
 - Indien de densiteit op 1.000 staat hoeft je verder niets te doen
 - Indien de densiteit niet op 1.000 staat, draai je voorzichtig aan het schroefje met de schroevendraaier tot de lijn perfect op 1.000 staat.

Vergeet na het kalibreren niet het rubberen dopje op de schroef terug te plaatsen. Dit voorkomt corrosie van de schroef als deze in contact komt met vocht.

Het meten op zich

Zoals hierboven reeds vermeld, ga je als volgt te werk:

De controlearts meet de densiteit door met een pipetje wat urine uit de opvangbeker te nemen.

Indien lange pipetten voorhanden zijn, kan de urine gepipetteerd worden door de teut. Bij kortere pipetten wordt het deksel losgedraaid om zo een kleine hoeveelheid te kunnen pipetteren.

Voor elke atleet wordt een ander pipetje gebruikt. Gebruikte pipetten worden weggegooid tesamen met de opvangbeker.

Interpretatie van de meting

De densiteit wordt afgelezen op de rechter schaal van de refractometer. Hou rekening met onderstaande minimumwaarden om te beslissen of een staal voldoende densiteit heeft.

Stalen minder dan 90ml: partieel staal; dit wordt verzegeld en er wordt geen densiteit gemeten

Stalen **tussen de 90 en 150 ml**: densiteit van **minstens 1.005** is vereist

Stalen van **150 ml of meer**: densiteit van **minstens 1.003** volstaat

Motiveer de sporter dus om minstens 150 ml of een bekertje vol te plassen. Pas als het bekertje vol is, mag er verder geplast worden in het toilet.

Wanneer de densiteit in relatie tot het volume niet voldoet aan bovenstaande minimumvereisten, dien je het staal te weigeren en zal de sporter een nieuw (minder verdund) staal moeten afleveren.

Werkwijze bij te lage densiteit

Instrueer de sporter om meteen te stoppen met drinken.

Wacht minstens 20 minuten tot de sporter weer een poging neemt om te urineren.

HERHAAL als het staal nog niet de gewenste densiteit heeft.

- Elk staal wordt verzegeld in een volledige kit
- Elk staal wordt op het beheersketenformulier gezet
- De opdracht aan het labo duidt de stalen aan voor analyse, dat is **ALTIJD** het eerste staal, en in normale omstandigheden het laatste staal

Enkel in uitzonderlijke omstandigheden kan de procedure worden afgebroken. Dergelijke uitzonderlijke omstandigheden zijn bijvoorbeeld:

- Laat uur, en sporter heeft verplichtingen dag nadien (bijvoorbeeld wedstrijd dag nadien) – zeer restrictief te gebruiken. Bijvoorbeeld een trein halen of een vliegtuig halen zijn in feite geen geldige redenen, tenzij de redelijke marge is overschreden (merk op dat het ook soms uren kan duren voor er een staal is, daar wordt ook niet afgebroken);
- De plaats van monsterneming (bijvoorbeeld evenementenhal) wordt gesloten, en er is geen mogelijkheid om de controle elders te laten plaatsvinden;
- Evacuatie omwille van gebouw, door brandalarm of interventie nooddiensten;

- Uitputting controlemateriaal en geen enkele manier om bijkomend materiaal te verkrijgen.

Bij het afbreken van de controle, moet de DCO alle omstandigheden uitgebreid documenteren.

Wanneer er meerdere stalen per sporter zijn, meld dit altijd expliciet aan de coördinerend arts, zo snel mogelijk, en zeker in het geval het transport door de DCO zelf wordt verzorgd of een externe koeriersdienst de stalen zou vervoeren. Als de stalen aan de chauffeur van NADO Vlaanderen worden overhandigd, meld dit dan specifiek aan de chauffeur.

Andere situaties waarbij meerdere stalen nodig zijn

Wanneer de densiteit niet voldoet aan de vereiste minimumwaarden in relatie tot het volume van het staal, wordt minstens 1 volgend staal afgenomen (tot de gewenste densiteit bereikt is).

Ook in de situatie dat de authenticiteit van het staal in twijfel wordt getrokken, is het nodig dat de sporter een bijkomend staal aflevert. Ook in dat geval worden alle (dus ook de twijfelachtige) stalen correct verzegeld en naar het labo gestuurd. Maak hiervan een verslag op.

Informeer de sporter eveneens dat de weigering van het afleveren van een bijkomend staal als geval van weigering kan aanzien worden. De sporter is in dat geval verplicht zijn medewerking te geven, ook als hij niet akkoord is met de redenen.

Redenen kunnen zijn:

- Partieel staal werd onbeheerd achtergelaten
- Er was geen correct toezicht bij het afleveren van de urine
 - Kleren niet verwijderd
 - Obstructie van het zicht
 - Sporter zondert zich af

In die gevallen wordt het staal op het DCF genoteerd, maar wordt er niet getekend door de 'getuige'. Er wordt een aanvullend verslag gemaakt die de situatie goed beschrijft.

- Er is vreemd materiaal in de urine beland (vuil,...)
- Er is verdacht of ongebruikelijk gedrag van de sporter
- Er is gegronde twijfel over de integriteit van het staal door de controlearts (vb: urine is niet op lichaamstemperatuur, maar voelt koud aan)
- Er is gegronde twijfel over de integriteit van het staal door de atleet
- Er is een fout gebeurd bij de verzegeling of een defect in het verzegelingsmateriaal (vb een gebroken dop)
- Er zijn tekenen dat er mogelijk met het partieel staal of een ander staal is geknoeid.

Partieel staal met Berlinger kit

Bron: [MKT-80078-EN User Manual Partial Sample Bag.pdf](#) (geraadpleegd op 30/10/2024)

Wanneer het volume minder dan 90 ml bedraagt, spreken we over een partieel staal. Dit moet dan tijdelijk verzegeld worden. Pas indien de atleet na één of meerdere volgende pogingen het minimum volume bereikt, wordt het staal (totaal van de samengevoegde partiële stalen) definitief verzegeld.

Om een partieel staal tijdelijk te verzegelen, gaat de atleet als volgt te werk:

Noteer het volume op het DCF De atleet kiest een partial sample kit uit min. 3 en controleert of de gekozen kit intact is. Dit bestaat uit een plastic zakje met een nummer en een barcode.	
Opvangbeker: - Heeft de atleet geplast in een opvangbeker met 'klik-deksel', dan kiest de atleet een nieuwe opvangbeker met draaideksel (keuze uit min 3). De urine wordt over gegoten van de ene opvangbeker naar de andere. Bevindt de urine zich in een opvangbeker met draaideksel (zie foto hiernaast), dan checkt de atleet dat het deksel goed is dichtgedraaid. De witte strip over de teut wordt niet aangeraakt/verwijderd: die zorgt ervoor dat de opvangbeker waterdicht is. Indien dit los komt/verwijderd is, dan kiest de atleet een andere opvangbeker (uit min. 3) en giet de urine hierin over om vervolgens het deksel goed dicht te draaien.	
Plaats de gesloten opvangbeker in de zak en sluit de zak door de witte strip van de kleefstrip in de zak te verwijderen en vervolgens de 2 blauwe zones op elkaar te plakken. De controlearts checkt dat de zak goed is gesloten.	
Noteer het nummer van de zak en het uur van de verzegeling op het DCF. Eventueel kan de naam ook op de zak worden geschreven.	

Laat de atleet het nummer op het DCF controleren of dit overeenkomt met het nummer op zijn partial sample zak. Eens dit gecontroleerd werd, plaatst de atleet zijn initialen op het DCF in het daarvoor voorziene kleine vakje (zie rode pijl) en zet de controlearts eveneens zijn initialen.	Deel van DCF:
Het partieel staal + DCF blijven in het DCS bij de controlearts; de atleet wacht in de wachtruimte, onder toezicht van de chaperon en drinkt opdat hij een volgend staal kan produceren.	
Eens de atleet aangeeft dat hij terug een staal kan afleveren, wordt een volgende poging ondernomen. Dezelfde stappen als bij een eerste staal worden doorlopen (keuze uit 3, intactheid checken, handen wassen,...)	
Indien de atleet een volgend staal heeft afgeleverd, wordt het partieel staal erbij genomen. Zowel de controlearts als de atleet checken of het nummer van de partial sample zak overeenkomt met het nummer op het DCF op naam van de atleet). De atleet checkt ook of de zak intact is.	
Het partieel staal wordt geopend. Gebruik hiervoor een schaar of scheur de zak open thv de geperforeerde zone aan de bovenkant van de zak.	
Vervolgens moeten de stalen gemengd worden. Het eerste staal moet steeds volledig behouden blijven voor analyse en dus zal de atleet urine uit het 2^e staal over gieten in het eerste staal. Let hierbij op dat het staal niet te veel verdund wordt en giet tot een totaal volume tussen 90 en 110 ml. Sluit de opvangbeker met het totaal volume af met het draaideksel. De beker met eventueel overschot aan urine (de 2^e beker) wordt afgesloten met het deksel en opzij gezet. (Na het beëindigen van de procedure dient deze overtollige urine weg gegoten te worden door de atleet, onder toezicht van iemand van het controleteam.) De urine in de eerste beker zal verzegeld worden, volgens de geijkte procedure, zoals hierboven beschreven. Indien bij een 2^e staalname nog steeds geen totaalvolume van 90 ml bereikt is (na het mengen), zal dezelfde procedure voor tijdelijke verzegeling van een partieel staal herhaald worden. Hier wordt het tijdelijke totaalvolume genoteerd op het DCF, een nieuwe partial sample kit gekozen uit 3 en de procedure afgewerkt.	

Merk op dat er mogelijks nog andere types partial sample kits in gebruik zijn.

Hiervoor verwijzen we naar: [MKT-80049-EN User-Manual-PS-Bavaria.pdf](#) (geraadpleegd op 30/10/2024) of via de onderstaande korte uitleg.

HANDLING THE PARTIAL SAMPLE BAVARIA / BAVARIA BEREG-KIT PLASTIC

1. Open the BEREK-Kit / BEREK-Kit Plastic that will be finally used for transport and storage of the sample and take out one of the containers. The second container remains in the kit.
2. Remove the cap, but leave the red ring on the container neck.
3. Fill the collected urine into the container in accordance with WADA ISTI and close the container filled with the partial sample with the white/black plug.
4. Place the security cap back on top of the container. Do not screw the cap!
5. Place the container back into the box and close it.
Note: Place the box with the containers in an upright position in the plastic bag.
6. To correctly seal the security plastic bag, remove the backing paper from the adhesive tape and press it firmly together.
7. Now that the partial sample is temporarily securely sealed, please note down the number from the plastic bag in accordance with WADA ISTI regulations.

Indien de atleet geen geneesmiddelen/supplementen gebruikt, noteer dan ook letterlijk 'geen geneesmiddelen/supplementen'.

Indien de sporter wel geneesmiddelen en/of supplementen neemt, noteer dit dan duidelijk, in drukletters en volledig. Indien er onvoldoende ruimte op het DCF ter beschikking is, gebruik een Aanvullend Formulier. Noteer hierbij het nummer van het Aanvullend Formulier op het DCF in het daarvoor voorziene vak rechts (op de foto is dit gebarreerd).

Gebruikte geneesmiddelen waarvoor Toestemming Therapeutische Noodzaak (TTN)
Wanneer een atleet een geneesmiddel gebruikt dat op de Lijst van de Verboden stoffen en Methoden staat van WADA en hij heeft hiervoor een TTN, dan moet dit correct genoteerd worden. Elke TTN heeft een nummer.

TUE T- gevolgd door reeks getallen: dat is het TTN-nummer in het ADAMS-systeem

VLG-2024/gevolgd door een reeks getallen: dat is het TTN-nummer van een TTN aangevraagd bij NADO Vlaanderen.

Voorbeeld:

Opgelet: vroeger bestond er een uitzondering voor minderjarigen die toeliet dat een minderjarige, die een geneesmiddel nodig had waarvoor eigenlijk een TTN vereist was, een doktersattest kon voorleggen.

Deze uitzondering is echter geschrapt en minderjarigen volgen dezelfde regels als meerderjarigen.

Geneesmiddel van de Lijst van de Verboden Stoffen en geen TTN

Wanneer je een sporter voor je hebt die een geneesmiddel heeft gebruikt dat op de Verboden lijst staat en hiervoor geen toestemming heeft, zullen er mogelijks vragen komen.

Als controlearts noteer je duidelijk alle informatie over de geneesmiddelen (zoals hierboven beschreven met dosis, aantal innames per dag, laatste inname). Je velt hierbij geen oordeel over het al dan niet aangevraagd hebben van een TTN. Je informeert de atleet dat hij bij een positief staal het recht heeft om een retroactieve aanvraag in te dienen en hiertoe zal worden uitgenodigd, indien hij positief test. In dit geval zal het belangrijk zijn om een TTN-aanvraagformulier in te vullen met de nodige medische verslagen. Enkel op basis van een volledige TTN-aanvraag zal de TTN-commissie een uitspraak doen (het wel dan niet toekennen van een TTN).

Indien een TTN wordt toegekend, zal het positieve staal niet gezien worden als een ADRV (anti-doping rule violation- een inbreuk tegen de anti-dopingregels). Indien een TTN niet wordt

Finaal wordt aan de atleet gevraagd om het DCF volledig na te kijken. Doe dit samen en licht zo nodig toe. Zorg ervoor dat de atleet zeker het staalnummer checkt! Indien een cijfer van het staalnummer onduidelijk is volgens de atleet of een fout bevat, herschrijf het staalnummer dan op het lijntje eronder. **Verbeter nooit op een staalnummer.** Er mag nooit ook maar de kleinste twijfel zijn over het staalnummer.

Indien er een vertegenwoordiger van de atleet aanwezig is, en hij is akkoord met het DCF, dan wordt gevraagd dat hij dit ondertekent in het daarvoor voorziene vak naast zijn naam en functie.

Indien de atleet akkoord gaat, vraag hem dan om het DCF onderaan rechts te ondertekenen.

Je geeft de atleet altijd een kopie mee van zijn DCF. Onderaan het DCF staat het volgende geheugensteuntje voor welk blad naar waar moet.

Het origineel moet naar NADO

Copy 1: kopie voor de atleet

Copy 2-3: kopie voor het labo

Copy 4: oproeping voor de atleet; dit moet bij onaangekondigde (gechaperonneerde) controles niet gebruikt worden en wordt meegegeven met het origineel naar NADO. Let erop dat dit niet mee gaat naar het labo. Er staan gegevens op die de anonimiteit in het gedrang kunnen brengen.

Verslag oproeping dopingcontrole

Het Verslag oproeping dopingcontrole is terug te vinden op de site dopingvrij.vlaanderen, waar je dit draaiboek vond. Of door te klikken op onderstaande link.

20221110-verslag-oproeping-dopingcontrole.docx (live.com)

Het Verslag oproeping dopingcontrole wordt nauwgezet ingevuld door de chaperon, bij elke onaangekondigde controle bij individuele sporten in opdracht van NADO Vlaanderen.

Opgelet: Bij controles die niet in opdracht zijn van NADO Vlaanderen (bijvoorbeeld in opdracht van UCI), moet dit verslag niet opgesteld worden.

Het verslag geeft het verloop van de chaperonnering weer vanaf de oproeping van de atleet totdat de atleet in het dopinglokaal een staal conform de Vlaamse antidopingregelgeving afleverde. Doe dit stapsgewijs tijdens het chaperonneren. Na de controle dit verslag invullen lukt niet meer. Vul dit in vanaf het begin.

Als de dopingcontrole afgerond is, geeft de chaperon het verslag aan de controlearts en wordt dit bij het dopingcontroleformulier gevoegd.

Flyer: resultaat staal en ombudsdienst

Je geeft ten slotte aan de atleet ook een flyer mee waarop een QR-code staat. Hiermee kan hij na 2 à 3 weken online checken of het resultaat van zijn staal negatief is.

Op de achterzijde staat info van de ombudsdienst.

Beste sporter
Op deze link kan je met jouw code van de dopingcontrole jouw testresultaat nagaan

Dear athlete
On this link you can check with your doping control code your test result

Cher athlète
Sur ce lien, vous pouvez vérifier avec votre code de contrôle antidopage le résultat de votre contrôle

www.dopingvrij.vlaanderen/dopingcontrole/na-de-controle/testresultaat/

NADO VLAANDEREN
SAREN VOOR EEN DOPINGVRIJE SPORT

www.dopingvrij.vlaanderen

Beste sporter,

Je onderging zonet een dopingcontrole georganiseerd onder de verantwoordelijkheid van NADO Vlaanderen.

Dopingbestrijding is niet alleen een gezamenlijke strijd van ons allen maar ook een delicate strijd waarbij er permanent moet gewaakt worden over het evenwicht tussen het doel van de regelgeving en de rechten van de individuele sporter.

Soms lopen de emoties in de sport hoog op en kan de perceptie ontstaan dat dat evenwicht geschonden is. Mocht je bij deze controle de indruk hebben dat je rechten mogelijk aangetast zijn of er zich problemen hebben voorgedaan die je niet onmiddellijk hebt kunnen of willen melden aan de dopingcontroleur, dan kan je contact opnemen met de ombudsdienst van NADO Vlaanderen.

Op een vertrouwelijke wijze kan je daar jouw bezorgdheden uitspreken en kunnen we zo de nodige lessen trekken om onze samenwerking in de toekomst verder te optimaliseren.

JE KAN DE OMBUDSDIENST BEREIKEN OP

Ombudsdienst@nado.vlaanderen

of

0032 473 78 02 45

Administratie

Alle documenten moeten correct, volledig en leesbaar ingevuld zijn en aan de juiste instantie bezorgd worden.

Beheersketenformulier (COC – chain of custody)

Zorg dat het COC altijd correct, volledig en waarheidsgetrouw is ingevuld. Bij de voorbereiding van de controle kunnen al een deel gegevens worden ingevuld, zoals:

- TA, SCA en RMA (deze info wordt meegegeven via Book'u)
- de naam van de controlearts
- binnen of buitenwedstrijdverband
- aantal en type stalen
- opdrachtnummer (vergeet de extensie WU, WB, EXT niet indien nodig!)
- datum van de controle
- DoCoLab

Noteer na de controle:

- Einduur van de controle
- Staalnummers met aanduiding van het juiste geslacht
- Zo nodig ook het juiste aantal ESA en GHRP aankruisen (info staat op het opdrachtenblad)
- Controlearts vult naam in en ondertekent

Let er op om ook een code T, R of P naast elk staalnummer te plaatsen (zie het voorbeeld van het ingevulde COC hieronder).

Deze letters staan voor:

- T = Target: je kreeg de opdracht een bepaalde persoon op naam te testen
- R = Random: de sporters werden willekeurig uitgekozen (lottrekking)
- P = Placeholder: je besliste iemand te testen omdat hij de 1^e, 2^e, 3^e, x^e plaats behaalde

Dit moet verplicht ingevuld worden in de ADAMS module.

Indien de stalen met een tussenpersoon, andere dan de controlearts, worden meegenomen, vult deze persoon bij overhandiging zijn naam in op het COC. Hetzij in het vak 'Naam en Handtekening verantwoordelijke bewaring' indien dit niet rechtstreeks naar het labo gaat. Hetzij in het luik 'Transport naar labo' in het juiste vak.

Het COC moet altijd een duidelijke weergave geven over het traject dat elke staal heeft afgelegd, tot finale levering in het labo en handtekening van ontvangst in het labo (Rubriek 5: ontvangst door het controlelabo).

BEHEERSKETEN FORMULIER

Opdrachtgever test: **NADO F**

Staalafname door: **NADO F**

Beheerder resultaten: **NADO F**

**Vlaamse
overheid**
NADO VLAANDEREN

1. DOPINGTEST

NAAM CONTROLEREND HILDE DESMIDT		BUITEN REDSTRUOVERBAAR ☐		BINNEN REDSTRUOVERBAAR ☒	
AANTAL STALEN 06		DATUM 27 04 2024		EINDE CONTROLE 20:00	
CONTROLEREND 24 - 0000		SPORTDISCIPLINE / CODE AQ1 SWS		SPORTDISCIPLINE / CODE	

2. CODENUMMERS STALEN

NUMMER TEMPERATUUR LOGGEER /		STALNUMMER		URINE		URINE		BLED	
0001000		☒		☒		☐		☐	
0002000		☒		☒		☐		☐	
0003000		☒		☒		☐		☐	
0004000		☒		☒		☐		☐	
0005000		☒		☒		☐		☐	
0006000		☒		☒		☐		☐	
ANDERE GEFRAAGDE ANALYSES:									
VERKLARING CONTROLEREND: IK VERKLAR DAT ALLE HOOER VERMELDE STALEN AANKOMEN ZIJN EN DAT IK ZE VERPAKT HEB VOOR TRANSPORT NAAR									
NAAM H. DESMIDT		HANDTEKENING		☒ DOCLAS, ZWANAARDE, BEUSE		☐ ANDER LABO			

3. BEWAARPLAATS(EN)

BEWAARPLAATS #1 NA AFNAME OMAR THUIS		BEWAARPLAATS #2 NA AFNAME	
DATUM 27 04 2024		DATUM	
URINE ☐		URINE ☐	
BLED ☐		BLED ☐	
NAAM + HANDTEKENING VERANTW. BEWAARING		NAAM + HANDTEKENING VERANTW. BEWAARING	
XX		XX	

4. TRANSPORT NAAR LABO

VERTREKTID VAN LAATSTE BEWAARPLAATS 05:30		DATUM 28 04 2024	
☐ TRANSPORT DOOR CONTROLEREND		NAAM KERRER	
☐ TRANSPORT PER KERRER		OMAR EL NESSAUBI	
☐ TRANSPORT OP ANDERE WIJZE		HANDTEKENING KERRER XX	
☐ ANDERE (GEGEVE TE VERVOLGEN)		NAAM	
		HANDTEKENING	

5. ONTVANGST DOOR CONTROLELABO

NAAM VAN DE VERTEGENWOORDIGER VAN HET LABO Vertegenwoordiger Doedab	
IK BEVESTIG DAT IK DE STALEN VINDEND ONTVANGEN HEB OP 28 04 2024 OM 08:10	
STEMMEN DE CODENUMMERS VAN DE ONTVANGEN KITS OVEREEN MET DE HOOER VERMELDE NUMMERS? ☐ JA ☐ NEE	
ZIJN DE KITS INTACT? ☐ JA ☐ NEE	
COMMENTAAR	
HANDTEKENING (VERTEGENWOORDIGER VAN HET LABO) VV	

DCF en COC doorsturen via Doctolib Siilo-app

Om de administratieve verwerking vlot en veilig te laten verlopen, wordt verwacht dat er via de Siilo-app een foto wordt doorgestuurd van de DCF's en het beheersketenformulier (COC). Dit onmiddellijk na het beëindigen van de controle of bij thuiskomst, of bij een nachtelijk uur ten laatste de volgende dag.

	Deze app dient geïnstalleerd te worden op de smartphone en de foto's moeten gemaakt worden vanuit de app zelf en niet met de foto-functie van je toestel zelf. Dit om te voorkomen dat privacy-gevoelige gegevens op je smartphone komen en onbedoeld kunnen verspreid worden.
---	--

Maak na de controle een foto van het volledige COC, van alle volledige DCF's en zend dit door naar Pieter Van Keymeulen. Voeg hierbij een bericht met vermelding 'opdrachtnummer – x DCF en y COC'.

Wanneer je als controlearts zelf stalen binnenbrengt in het labo, maak je na aftekenen voor ontvangst in het labo nog een foto van het volledig ingevulde COC en zend je dit ook nog eens door.

Wat met de papieren na de controle?

Na de controle dienen de juiste papieren op de juiste plaats terecht te komen.

Dopingcontrole-formulier (DCF) bestaat uit 5 bladzijden. In de voetnoot staat ook vermeld welk formulier waarvoor bestemd is.

- Origineel DCF: dit is bestemd voor de administratie van NADO Vlaanderen
 - 1^e kopie DCF: kopie bestemd voor de sporter
 - 2^e en 3^e kopie DCF: kopie bestemd voor het labo
 - 4^e kopie DCF: kopie van oproeping bestemd voor de sporter
- Aangezien alle controles onaangekondigd gebeuren en er dus chaperonnering is, dient dit niet aan de atleet afgegeven te worden. Dit kan meegegeven worden met de originele dcf's voor de administratie van NADO Vlaanderen. Let er alleszins op dat dit niet meegaat naar het labo (de anonimiteit van het staal mag niet in het gedrang komen).

Na de controle belandt het volgende in de dopingtas die, tenzij anders afgesproken, door de chauffeur wordt opgehaald:

- Grote envelop (bestemd voor NADO Vlaanderen)
 - Originele DCF en 4^e kopie
 - 'Aanvullend formulier' (indien van toepassing)
 - Deelnemerslijst
 - Verslagen van de chaperons
 - Affiche (bij wielervedstrijden en bodybuilding)
 - 'Rapport van een mislukte poging' indien van toepassing (breng Hilde Desmidt hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte).
- Kleine envelop (bestemd voor labo)

- 2^e en 3^e kopie van de DCFs
Merk op dat hierop de naam van de sporter niet is vermeld. In de envelop die naar het labo gaat mag er niets zitten dat het staalnummer aan de identiteit van de sporter kan linken!
- Beheersketenformulier
- Berlinger-kits met stalen. Check dat het aantal stalen overeenkomt met het aantal ingevuld op het beheersketenformulier!
- Het teveel aan materiaal dat je wenst terug te geven.
 Het is zinvol om thuis een zekere voorraad te hebben van Berlinger kits (max 9 !), opvangbekers en partial sample kits, evenals van de formulieren (DCF, Beheersketen, Aanvullend verslag, Rapport van Mislukte poging). Wees je echter bewust van het feit dat het materiaal niet goedkoop is en ook een vervaldatum heeft. Stapel dus niet onnodig veel op en hou de datum in het oog (first in first out principe in de kast!). Het teveel mag je gerust in de dopingtas steken en zal door de chauffeur meegenomen worden.

Elektronisch verslag

Het elektronisch verslag is de basis voor je betaling. Niettegenstaande de betaling per kwartaal verloopt, vragen we toch om dit verslag ook de dag van de controle of uiterlijk de dag erna in te vullen.

Je vindt het terug via volgende link: [Elektronisch verslag | dopingvrij.vlaanderen](https://elektronischverslag.dopingvrij.vlaanderen)

Merk op dat de volgende vraag vermeld staat: 'Zag je mogelijke onvolkomenheden of procedurefouten bij iemand van het team? Andere opmerkingen?'

Dit is een mogelijkheid om abnormaliteiten te melden. Weet dat je ook altijd in alle vertrouwen rechtstreeks contact mag opnemen met de coördinerend arts. Dit is geen klik-lijn, maar een manier om samen te waken over de goede kwaliteit van het verloop van de dopingcontroles. Zowel problemen met de organisatie, een sporter, een trainer, een collega,... kan hier of rechtstreeks bij de coördinerend arts gemeld worden.

Dopingcontrole bij een minderjarige atleet

Onder minderjarige atleten wordt verstaan atleten met een leeftijd onder de 18 jaar.

Als gouden regel geldt dat er vermeden wordt dat iemand van het controleteam alleen is met een minderjarige.

De controlearts heeft de autoriteit om aanpassingen toe te staan waar nodig, zolang dat deze aanpassingen de integriteit van het staal niet in het gedrang brengen. Wanneer dergelijke aanpassingen gebeuren, worden deze gedocumenteerd in een Aanvullend Verslag.

Het oproepen van een minderjarige atleet gebeurt altijd in het bijzijn van een meerderjarige vertegenwoordiger van de atleet. Er dient nagestreefd te worden dat deze vertegenwoordiger ook de minderjarige atleet zal bijstaan gedurende de hele procedure.

De chaperon heeft als taak om (een) redelijke poging(en) te ondernemen om de minderjarige atleet aan te moedigen om een vertegenwoordiger te zoeken. De chaperon ondersteunt de atleet hierbij.

Indien er geen vertegenwoordiger gevonden wordt, zal men trachten om altijd met 2 personen van het controleteam bij de minderjarige aanwezig te zijn. Concreet blijft de chaperon in het DCS bij de controlearts en wordt ervoor gezorgd dat de chaperon niet alleen is met een minderjarige in de wachtzaal.

Wanneer een minderjarige atleet afziet van het recht een vertegenwoordiger te hebben, blijft het staal wel aanvaardbaar, maar moet dit duidelijk gedocumenteerd worden door de controlearts in een Aanvullend Formulier. Eventuele pogingen van de chaperons of de controlearts om toch een meerderjarige vertegenwoordiger erbij te betrekken, worden toegelicht in het Aanvullend Verslag.

Indien er een meerderjarige vertegenwoordiger aanwezig is, zal hij enkel de chaperon of controlearts in het oog houden, tijdens het afleveren van het staal. Tenzij de minderjarige dit anders aangeeft.

Met andere woorden: de controlearts/chaperon houdt toezicht op de minderjarige en de vertegenwoordiger houdt toezicht op de controlearts/chaperon, zonder dat hij de minderjarige ziet.

Dopingcontrole bij een atleet met een beperking

Bron: WADA; 2023 International standard for Testing and Investigations-Annex A-Modifications for athletes with impairments

Wanneer atleten met een beperking opgeroepen moeten worden om een dopingcontrole te doorlopen, is het soms nodig aanpassingen te doen om tegemoet te komen aan de specifieke noden van de atleet met een beperking. Dit dient echter te gebeuren zonder dat de integriteit van het staal in het gedrang komt.

Wat betreft de oproeping van atleten met een beperking, zal dit verlopen volgens de standaard-oproepingsprocedure, tenzij er aanpassingen nodig zijn ten gevolge van de beperking van de atleet. Vb: bij het oproepen van een atleet met een intellectuele beperking, zal nagegaan worden of de aanwezigheid van een vertegenwoordiger nodig is.

Het controleteam zal ook aandacht hebben voor het feit dat er eventueel extra vereisten zijn voor het DCS. Vb wanneer rolstoelatleten zullen opgeroepen worden, is een controlelokaal op een eerste verdieping niet mogelijk wanneer er geen lift is, moet het toilet geschikt zijn, ...

Indien er bepaalde aanpassingen nodig zijn, kan de controlearts dit toestaan, zolang de integriteit van het staal niet in het gedrang komt. Hierbij kan aan de atleet gevraagd worden welke aanpassingen nodig zijn. Indien er aanpassingen gebeuren, zal dit gedocumenteerd worden in een Aanvullend Verslag.

Een atleet met een intellectuele, fysieke of zintuiglijke beperking, kan geassisteerd worden door zijn vertegenwoordiger of door iemand van het controleteam, wanneer de atleet dit toestaat en wanneer de controlearts hiermee akkoord gaat.

De controlearts kan beslissen dat er ander materiaal voor de staalname of een ander DCS wordt gebruikt, om de atleet toe te laten een staal te produceren, zo lang als de integriteit, en veiligheid van het staal niet in het gedrang komt.

Atleten die gebruik maken van urineopvangsystemen of drainage systemen, moeten gevraagd worden om de urine die reeds aanwezig is in een dergelijk systeem te verwijderen, alvorens ze tot staalname overgaan. Indien mogelijk zal het aanwezige opvang- of drainagesysteem vervangen worden door een nieuwe, ongebruikte catheter of drainage systeem voorafgaandelijk aan de staalname.

Indien een atleet specifiek materiaal nodig heeft om een staal te kunnen afleveren, zoals bijvoorbeeld een catheter, dan is het de verantwoordelijkheid van de atleet om het nodige materiaal voorhanden te hebben en te weten hoe dit moet gebruikt worden.

Voor atleten met een visuele of intellectuele beperking, zal de controlearts en/of de atleet bepalen of er een vertegenwoordiger moet aanwezig zijn bij de staalname.

Tijdens de staalname zal de vertegenwoordiger van de atleet en/of de vertegenwoordiger van de

controlearts de getuige van de staalname (controlearts/chaperon) observeren. De vertegenwoordiger mag geen toezicht hebben op de atleet zelf, tenzij de atleet daarom vraagt.

Alle aanpassingen die tijdens de dopingcontrole plaatsvinden, zullen gerapporteerd worden in een Aanvullend Formulier.

Verschillende situaties

Afhankelijk van de welke situatie waarin een atleet moet getest worden, zijn er specifieke aandachtspunten. Binnen of buiten competitie, wielrennen/bodybuilding versus individuele sport en de teamsporten.

Uiteraard blijven de procedures van oproeping, van staalname en van verzegeling in elke situatie dezelfde, maar in de volgende rubrieken wordt op een aantal details ingegaan.

Wielrennen

Zoals bij elke andere sport binnen competitie, zal de controlearts de chaperons brieven. Hierbij wordt duidelijk afgesproken welke atleet door welke chaperon zal worden opgeroepen. Bij een wielervedstrijd is het aangewezen dat:

- er een whatsapp-groep wordt aangemaakt: er moet immers een affiche opgehangen worden (zie verder) en de controlearts moet vlot kunnen weten welke sporter is opgeroepen en of elke chaperon zijn sporter heeft kunnen oproepen.
- de chaperons nagaan in welke trui de renner rijdt, waar de soigneur zich bevindt (indien die er is) en waar eventueel de ploegwagen staat.
- de chaperons de renners opwachten minstens 100m voorbij de aankomstlijn (zeker bij wegwedstrijden)

De renner moet als eerste weten dat hij naar de dopingcontrole moet! Zeg het dus niet tegen de ploegleider of verzorger, ook al krijg je hier lastige vragen over.

Affiche

Bij een wielervedstrijd onder TA van NADO Vlaanderen, wordt een affiche opgehangen. Dit heeft tot doel dat, wanneer renners niet gevonden worden door een chaperon en zij dus niet kunnen worden opgeroepen, zij toch kunnen te weten komen dat ze geselecteerd zijn voor dopingcontrole en zich op eigen houtje naar het DCS kunnen begeven. Renners en hun entourage weten dat ze moeten gaan kijken naar de affiche.

Opgelet: ITA mag het aanplakbiljet niet meer gebruiken van WADA. Op wielervedstrijden gecontroleerd door ITA gebeurt de oproeping conform de regels, maar zonder ophangen van het aanplakbiljet.

Hou hierbij de volgende regels in gedachten:

- De chaperons moeten eerst de tijd krijgen om hun renner op te roepen (vanuit de visie dat de renner als eerste moet weten dat hij geselecteerd is voor dopingcontrole). Chaperons zullen bij oproeping de controlearts verwittigen via de whatsappgroep (of anders indien zo afgesproken vb sms). Ook wanneer een willekeurige renner wordt opgeroepen (als dit zo gebriefd werd door de controlearts) geeft de chaperon op deze wijze het rugnummer door.
- Pas indien alle renners zijn opgeroepen OF ten laatste 15 minuten na aankomst van de eerste renner, wordt de affiche opgehangen

- De affiche wordt in tweevoud opgemaakt en er wordt één thv de aankomstlijn en één thv het DCS. Let erop dat deze affiches exact dezelfde inhoud bevatten.
- De renners die zijn opgeroepen worden genoteerd met OF het rugnummer Of de naam OF de behaalde plaats. Vermijd combinaties, want dit kan tot fouten en onduidelijkheid leiden. Noteer bijvoorbeeld: 1e plaats, 2e plaats, 3e plaats en rugnummer 'x', als er 4 sporters moeten getest worden.

**Vlaamse
overheid**

OPROEPING VOOR DOPINGCONTROLE

NADO Vlaanderen

Gegevens van de wedstrijd

wedstrijd _____

federatie _____

chaperonnering ☐ ja ☐ nee

plaats _____

datum dag maand jaar

Gegevens van de controle

De opgeroepen sporters moeten zich, indien er geen chaperonnering is voorzien, binnen 30 minuten nadat dit aanplakbiljet is uitgehangen, aanmelden in het dopingcontrolestation.

tijdlijn ophanging _____ uur

dopingcontrolestation _____

ten laatste aanbieden in het dopingcontrolestation om _____ uur

Opgeroepen sporters

rugnummer, naam of behaalde plaats

1	_____
2	_____
3	_____
4	_____
5	_____
6	_____
7	_____
8	_____
9	_____
10	_____

Gegevens van de controlearts

handtekening _____

voor- en achternaam _____

Sporter niet gevonden?

Als een renner niet gevonden wordt of zich niet aanmeldt, vraag dan onmiddellijk zijn contactgegevens op bij de organisator en probeer hem telefonisch te bereiken. Hier wordt een verslag van opgemaakt.

Als de sporter kan gecontacteerd worden, kan de dopingcontrole alsnog doorgaan. Dit is dan per definitie een 'aangekondigde' controle en dit moet ook zo vermeld worden op het Aanvullend Verslag.

Indien de renner niet kan gecontacteerd worden en zich ook niet spontaan aanmeldt, dient een Verslag Gemiste Controle opgemaakt te worden. Hierbij wordt objectief weergegeven welke pogingen er ondernomen werden. Screenshots van telefoonlogs die aantonen dat de renner werd opgebeld, namen van derden die info verschaften,... worden hierin opgenomen.

De affiche wordt na de controle meegegeven met de DCF's voor de administratie van NADO Vlaanderen. Gebruik hiervoor het exemplaar van aan het DCS. Het exemplaar van aan de aankomstlijn, is vermoedelijk al opgeruimd eens de dopingcontrole is afgerond. (Voor alle duidelijkheid dient de organisator deze affiche een uur te laten hangen).

Bodybuilding

Net als bij een wielervedstrijd zal er bij een wedstrijd bodybuilding eveneens een affiche worden opgehangen.

De affiche zal ten laatste 15 minuten na de bekendmaking van de uitslag van de wedstrijd worden opgehangen. 1 exemplaar wordt opgehangen thv het podium, een ander thv het DCS. Ook hier geldt de regel dat de atleten als eerste op de hoogte moet worden gebracht dat hij geselecteerd is voor dopingcontrole en dus moeten de chaperons eerst de tijd krijgen om hun atleet op te roepen.

Opgelet: bodybuilders mogen uiteraard ook voor de bekendmaking van de uitslag opgeroepen worden.

Teamsporten

Doorgaans worden per ploeg telkens 2 sporters gecontroleerd en er wordt per sporter een chaperon voorzien (controleteam: 1 controlearts en 4 chaperons), tenzij dit anders zou vermeld zijn op het opdrachtenblad.

Zorg dat je je met het hele team kan aanmelden voor de rust van de wedstrijd, vb bij voetbal.

Opgelet: bij volleybal moet je je aanmelden 30 minuten na de start van de wedstrijd. Je vraagt naar het wedstrijdblad (best kopie van officieel wedstrijdblad) of de deelnemerslijst met alle namen en nummers van de sporters. Vraag een wachtzaal waar de spelers onmiddellijk na de wedstrijd naar toe kunnen komen. Indien er geen wachtruimte ter beschikking kan gesteld worden, zullen de chaperons mee de kleedkamer in moeten en zullen de opgeroepen sporters er moeten voor zorgen

dat zij onder toezicht blijven van de chaperon. Verwittig tijdig de afgevaardigde en de trainer van de ploegen dat de chaperons de kleedkamer zullen betreden.

Vraag of er in de rust van elke ploeg een afgevaardigde bij de controlearts komt in het DCS.

Let er op, indien de chaperons reeds de info kregen wie ze zullen moeten oproepen voor de rust, dat dit niet zichtbaar is door de afgevaardigde van de ploeg die in de rust langskomt! Dit bemoeilijkt het verloop, aangezien de sporter dan meteen moet worden opgeroepen (chaperon gaat in dat geval mee met de afgevaardigde die al op de hoogte is tot bij de sporter opdat de controle onaangekondigd kan gebeuren.

Wanneer in de rust een ploegafgevaardigde zich meldt, worden duidelijke afspraken gemaakt rond het oproepen van de sporters (er worden aan de afgevaardigde geen namen doorgegeven). Zo wordt meegedeeld dat:

- elke sporter individueel door een chaperon wordt opgeroepen na het beëindigen van de wedstrijd;
- de sporter ten allen tijde onder visueel toezicht blijft van de chaperon vanaf het moment van oproeping tot het einde van de controle;
- dat de sporter zich onmiddellijk naar de wachtzaal van het dopingcontrolelokaal moet begeven (behalve bij één van de 7 redenen);
- indien de sporter naar de kleedkamer moet (vb halen van identiteitsbewijs) moet de chaperon hem vergezellen. Vraag de ploegafgevaardigde de trainer hiervan te verwittigen om misverstanden te vermijden.

Let op: als een speler het terrein vroeger verlaat (vb rode kaart, blessure,...), kan de chaperon de speler meteen oproepen.

Kopie van DCF

Op het einde van een controle wordt het dubbel van het DCF vaak maar al te graag aangenomen door een trainer of ploegarts of... die aanwezig is bij de controle onder het mom dat dit bijgehouden wordt 'op de ploeg'. Vergewis je er altijd van dat het dubbel van het DCF aan de sporter wordt overhandigd. Hij is verantwoordelijk voor zijn kopie. Dit is ook belangrijk ikv het medisch beroepsgeheim. Geeft die sporter het nadien toch aan een derde, dan is dit zijn verantwoordelijkheid.

Wat als een sporter weigert een dopingcontrole te ondergaan?

Als de sporter de dopingcontrole weigert, vermeldt de chaperon eerst de mogelijke sancties die aan deze weigering kunnen vasthangen. Indien de sporter blijft weigeren, meldt de chaperon dit aan de controlearts die hiervan een gedetailleerd verslag opmaakt. Gebruik daarvoor het "aanvullend formulier". Zo mogelijk noteert u ook namen en gegevens van eventuele getuigen. Stel samen met de organisator de identiteit (naam, adres, geboortedatum) van de weigeraar vast. Zo nodig kan u de politie vorderen en ook door de politie een PV laten opmaken.

Mogelijke sancties bij weigering:

- onmiddellijke schorsing,
- schorsing voor alle sportmanifestaties voor 4 jaar,
- administratieve boete tot maximaal 25000 euro.

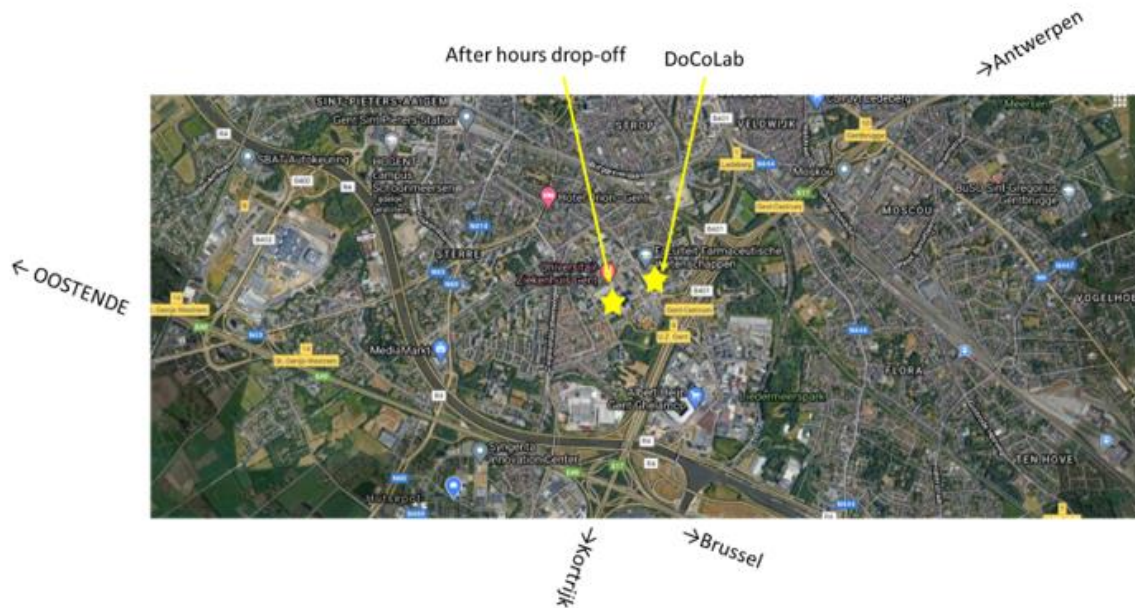
Stalen naar het labo brengen

Bereikbaarheid DoCoLab

Levering stalen binnen de kantooruren (werkdagen 8-17u)

Adres: Ottergemsesteenweg 460, 9000 Gent (nabij UZ Gent).

Telefoonnummer: 09/331 32 90

Het labo is gevestigd in het nieuwe gebouw (3^e verdiep) van het Faculteit Farmaceutische Wetenschappen. Om dit te bereiken, neem afrit 9 (UZ Gent) op de E17 (Antwerpen-Kortrijk).

Neem op het rondpunt de eerste afrit (niet de snelweg op!). Er staat een wegwijzer "Fac Farmaceut Wetenschappen". Na 30m sla je linksaf naar de faculteit. Je komt aan een gesloten slagboom en belt het best op het nummer 09 331 32 90 met de vraag de slagboom te openen. Neem de ingang aan de achterzijde van het gebouw (zie pijl op de foto). Indien de deur gesloten is, bel op het nummer 09 331 32 90.

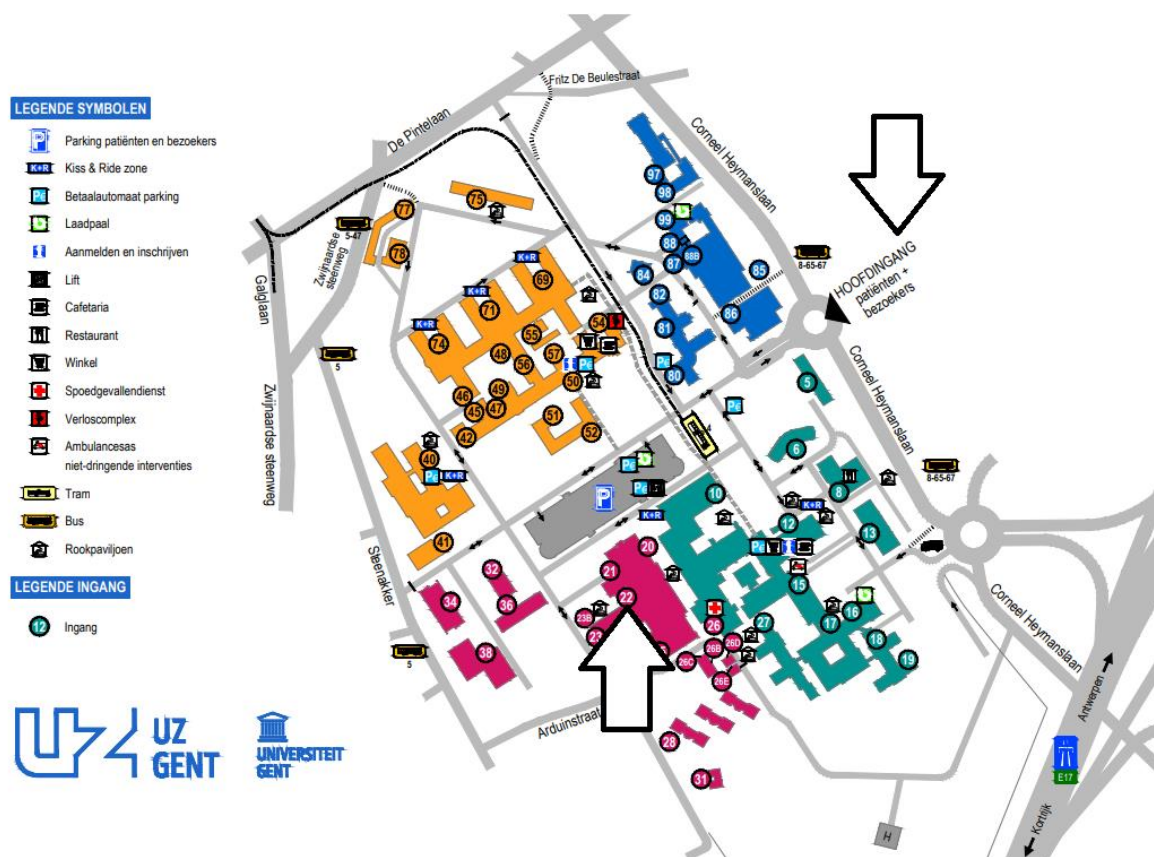
Bereikbaarheid Labo UZ Gent

Levering stalen buiten de kantooruren (weekdagen 17u-08u en weekend- en feestdagen)

De inrit van het UZ Gent bevindt zich in de Corneel Heymanslaan. GPS-coördinaten: 51° 1.536' / 3° 43.731'.

Bij het oprijden van het domein van het UZ, rijdt je rechtdoor tot voorbij de grote parkeertoren (aan je linkerkant). Dan ga je linksaf, tot je op de linkerkant gebouw P8 ziet. Het is de 2^e ingang aangeduid met 'Ingang 22'. Je dient je aan te melden door op de bel te duwen in de inkom (tussen de 2 deuren). Vervolgens loop je de grote inkomhal door en ga je de trap op naar de 1^e verdieping. Daar ga je naar rechts, de rode deur door. Als je nogmaals rechts gaat zie je de ontvangstbalie.

Je hoeft je parkeerticket niet te valideren aangezien je maar korte tijd op het terrein van het UZ bent, kan je met je inrij-ticket weer buiten rijden.

Controle buiten wedstrijdverband

Individuele sporter

Als bij een sporter ook bloed voor bloedpaspoort moet worden afgenomen, worden best 's morgens vroeg of 's avonds laat gecontroleerd. Ook kan de sporter opgewacht worden voor de aangegeven training en dan gebeurt de bloedafname voor de training.

Tijdens 1 uur tijdsslot (TS)

Als de sporter niet aanwezig blijkt te zijn, telefoneert de controlearts (verder CA genoemd) 5 minuten voor het einde van het TS de sporter. Als duidelijk blijkt dat de sporter niet aanwezig is, mag uitzonderlijk ook vroeger getelefoneerd worden.

Als de controle, zelfs na opbellen van de sporter, niet kan doorgaan, stelt de CA een verslag van mislukte poging op en beschrijft hierbij zo gedetailleerd mogelijk welke stappen zijn ondernomen om de sporter te contacteren (aankloppen, kloppen op deur, telefoneren...). De CA vermeldt ook steeds de exacte tijd wanneer iets gebeurde.

Als na telefonisch contact de controle toch nog zou kunnen gebeuren binnen een redelijke tijd (binnen de 30 minuten na TS) wacht de CA op de sporter en doet alsnog een aangekondigde (sporter was niet steeds onder visueel toezicht) controle. Ook in dit geval maakt de CA een verslag van mislukte poging waarbij ook een zo gedetailleerd mogelijk verslag van de feiten wordt gegeven. Op het dopingcontroleformulier (DCF) kruist de CA aangekondigde controle aan en noteert bij opmerkingen dat de controle aangekondigd was vermits de sporter tijdens het TS niet onmiddellijk bereikbaar en beschikbaar was voor dopingcontrole. Ook op DCF vermelden dat een verslag van mislukte poging werd opgesteld.

Op training

De whereabouts vermelden duidelijk gepreciseerde trainingslocatie (bv zwembad)

Als in de verblijfsgegevens een trainingslocatie wordt aangegeven en de sporter blijkt tijdens zijn opgegeven tijdsspanne niet aanwezig, telefoneert de CA de sporter.

- Als de sporter kan gecontacteerd worden en blijkt dat de sporter effectief niet aanwezig is en ook niet snel ter plaatse kan zijn binnen zijn opgegeven tijdsspanne, stelt de CA een gedetailleerd verslag van mislukte poging op.
- Als de sporter kan gecontacteerd worden en blijkt dat de sporter kan aanwezig zijn binnen zijn opgegeven tijdsspanne, gaat de controle aangekondigd door en stelt de CA een gedetailleerd verslag (Aanvullend formulier). Ook op het dopingcontroleformulier (DCF) noteert de CA bij opmerkingen dat de controle aangekondigd was vermits de sporter tijdens zijn opgegeven training op een vaste locatie niet onmiddellijk bereikbaar en beschikbaar was voor dopingcontrole. Ook op DCF vermelden dat een verslag op een Aanvullend formulier werd opgesteld.
- Als de sporter niet kan gecontacteerd worden, maakt de CA een gedetailleerd verslag van mislukte poging op.

Op overnachtingsplaats

Als er na aanbellen en/of kloppen niet wordt opengedaan op het aangegeven adres, belt de CA de sporter op.

- Als de sporter kan gecontacteerd worden en blijkt dat de sporter binnen de 30 minuten kan aanwezig zijn, doet de CA een aangekondigde controle. De controlearts kruist ook aangekondigde controle aan op het DCF en vermeldt dit bij de opmerkingen op het DCF.
- Als blijkt dat de sporter niet op de aangegeven overnachtingsplaats overnacht heeft, dan maak je een Aanvullend formulier op.
- Als de sporter niet kan bereikt worden, spreekt de controlearts een bericht in waarbij de CA duidelijk zegt waar en hoe laat hij zich aanmeldde voor controle. De CA vraagt de sporter om de CA terug te bellen. De CA maakt een gedetailleerd verslag op van mislukte poging waarbij hij ook de uitleg van de sporter noteert (als de sporter hem terugbelt).

Buiten het TS en buiten een label

Deze controles kunnen bv als u vlak bij een woonplaats van een sporter passeert. Als er niet wordt opengedaan na bellen en/of kloppen, telefoneert de CA de sporter.

- De sporter kan gecontacteerd worden maar kan niet binnen de 30' ter plaatse zijn. De controle gaat niet door. De CA maakt verslag van mislukte poging op waarin duidelijk wordt vermeld wat sporter zei (waar hij was, sedert wanneer...).
- De sporter kan gecontacteerd worden en kan binnen de 30' ter plaatse zijn. Aangekondigde controle gebeurt.
- Als de sporter niet kan gecontacteerd worden, spreekt de CA een bericht in met de vraag de CA zo snel mogelijk terug te bellen.
 - De sporter belt weer en kan binnen de 30' ter plaatse zijn. CA doet aangekondigde controle.
 - De sporter belt weer maar kan niet binnen de 30' ter plaatse zijn. De controle gaat niet door. De CA maakt verslag van mislukte poging op waarin duidelijk wordt vermeld wat sporter zei (waar hij was, sedert wanneer...).
 - de sporter belt niet terug. CA maakt gedetailleerd verslag van mislukte poging op.

Groepstrainingen

De controles buiten wedstrijdverband van 2 of meer sporters tegelijkertijd, gebeuren als volgt:

De CA zorgt er voor dat voldoende chaperons hem vergezellen om de controles onaangekondigd te kunnen laten gebeuren. In de praktijk zijn dit minstens 2 chaperons (van hetzelfde geslacht als de sporters).

Bij aankomst heeft de controlearts (CA) een lijst met de namen van alle spelers van de A-kern bij zich.

De CA checkt de aanwezigheid van alle spelers. Indien bepaalde spelers niet aanwezig zijn, vraagt de arts naar de reden hiervoor en maak hiervan een verslag mislukte poging.

Indien spelers aanwezig zijn die niet op de lijst staan, kunnen de namen van deze spelers aan de lijst toegevoegd worden (naargelang de situatie in te schatten door controlearts).

Als er een lottrekking gebeurt, mogen daar alleen mensen van het controle-team bij aanwezig zijn. De sporter moet immers als eerste op de hoogte gebracht worden dat hij opgeroepen is voor dopingcontrole. Trainers, ploegafgevaardigden, organisatoren,... mogen hierbij niet aanwezig zijn. Het is raadzaam dat iedereen voldoende drinkt tijdens de training, opdat de controle nadien vlot kan verlopen.

Na een groepstraining wordt iedereen gevraagd zich naar de kleedkamer te begeven. De oproeping van de sporters gebeurt na de training, aan de ingang van de kleedkamer. 1 chaperon kan mee met de reeds opgeroepen sporter(s) in de kleedkamer, terwijl de andere chaperon de rest oproept. Geef de opgeroepen sporter het groene oproepingsformulier mee, opdat de chaperon die zich in de kleedkamer bevindt gemakkelijker kan herkennen wie opgeroepen is. Uiteraard kan de controlearts helpen bij het oproepen, ook als de sporters van een ander geslacht zijn aangezien dit buiten de kleedkamer gebeurt.

Eens iedereen is opgeroepen houdt 1 chaperon de sporters onder toezicht in de kleedkamer, de andere chaperon begeleidt de sporter naar de controlearts.

Ook hier moet er voor gezorgd worden dat de sporter, vanaf het ogenblik dat hij weet dat hij een dopingtest moet ondergaan tot als de test is afgelopen, onder toezicht blijft van iemand van het controleteam.

Als de controlearts het toestaat, kunnen de spelers in de kleedkamer ook douchen. Uiteraard onder toezicht van een chaperon. Zorg ervoor dat andere spelers ook onder toezicht blijven en dat er een chaperon de begeleiding naar de arts kan voorzien.

Procedure van bloedafname voor het hematologisch paspoort (bloedpaspoort).

Belangrijk :

- Stalen voor het bloedpaspoort mogen pas **2 uur (120 minuten) na een training of wedstrijd** worden afgenomen. Als de sporter minder dan 2 uur tevoren nog getraind heeft of aan een wedstrijd heeft deelgenomen, moet de sporter onder toezicht blijven van iemand van het controleteam tot de 2 uur verlopen zijn en de bloedafname kan gebeuren.
- De temperatuurlogger wordt best minstens 30 minuten voor de eerste bloedafname opgestart (begint pas te registreren 30' na het opstarten) en in de koelbox gelegd. Hetzelfde geldt voor de koelbox. Zo heeft de koelbox de juiste temperatuur reeds bereikt als de stalen erin worden geplaatst. Best start je de koelbox en de temperatuurlogger ten laatste als je thuis vertrekt naar de controle.

Vorbereiding van de controle

Als controlearts (CA) moet u steeds het volgende materiaal mee hebben :

- Een koelbox,
- voldoende « Bereg Kit Small Single» die 1 EDTA-tube bevatten en al het andere materiaal nodig voor een bloedafname,
- een schaar,
- een knelband,
- een temperatuurlogger,
- een naaldcontainer.

Oproepen van de sporter

Het oproepen van de sporter gebeurt zoals bij een andere controle buiten wedstrijdverband. Hier moet de sporter wel duidelijk gezegd worden dat een bloedstaal zal worden afgenomen voor het bloedpaspoort van de sporter.

Afname van het staal

Bij aankomst bij de sporter

Als tegelijkertijd ook een urinestaal moet worden afgenomen bij de sporter, vraagt de CA eerst of de sporter denkt te kunnen plassen. Indien de sporter hierop ja antwoordt, gebeurt dit eerst. Als de urine is afgenomen vraagt u het identificatiebewijs van de sporter en vraagt u de sporter zich neer te zetten. Vooraleer de bloedafname kan gebeuren, moet de sporter minstens 10 minuten zitten of liggen. Gedurende deze 10 minuten mag de sporter NIET opstaan. Intussentijd kan de administratie gebeuren.

Procedure

De CA vraagt of de sporter de procedure kent. Indien niet, legt de CA de sporter de procedure uit.

Stel tijdens deze 10 minuten ook volgende vragen (en vul antwoorden in op DCF)

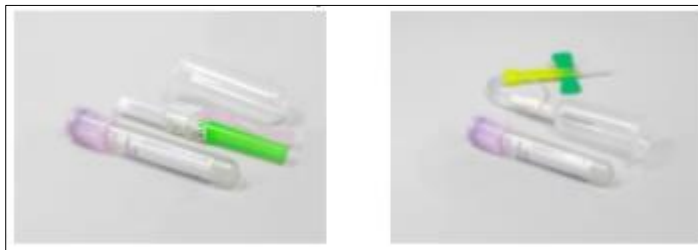
1. Heeft de sporter de laatste 2 weken hoogtettraining (> 1500 m) gedaan?
2. Heeft de sporter de laatste 2 weken in hypoxie geslapen of getraind?
3. Heeft de sporter de laatste 3 maand ernstig bloedverlies geleden of heeft hij bloed gegeven?
4. Kreeg de sporter de laatste 3 maand bloedtransfusies ?
5. Deed de sporter de laatste 2 uur een training of een wedstrijd ?
6. Had de sporter recent 3 opeenvolgende wedstrijddagen (de 3e dag is de dag voor de bloedafname)?
7. Was er de laatste 2 uur voor de bloedafname sprake van extreme condities (sauna, diarree, ...)?

Indien de sporter « ja » op één van de vragen antwoordt, specificeer zo veel mogelijk en noteer dit op het DCF.

Keuze van het materiaal

Hierbij onderscheiden we volgende stappen:

1. De sporter kiest een bloedafnameset (uit minstens 3 sets die worden aangeboden)
Een verzegelde bloedafnamset bevat:
 - een naald of vliedernaald, een tubehouder en een Vacutainer tube EDTA (3ml).

- buisje om de Vacutainer EDTA-tube in te verzegelen.

- handschoenen, ontsmettingsdoekje, pleister, compres.

- stickers met daarop barcodes en het nummer van het staal.

2. De sporter en de CA controleren of alle materiaal intact is en er niet mee werd geknoeid.
3. De sporter en de CA controleren of de nummers op de stickers en het buisje en de dop van het buisje dezelfde zijn.
4. De stickers worden als volgt geplakt:
 - een sticker longitudinaal op de Vacutainer,
 - stickers op de verschillende bladen van het DCF op de plaats waar het nummer genoteerd werd,
 - een sticker op het eerste blad van het beheersketenformulier (na eerst het nummer daarop genoteerd te hebben).
5. de arts bereidt de bloedafname voor.

Staalname

De staalname gebeurt als volgt :

1. De CA bepaalt samen met de sporter van welke arm bloed zal afgenomen worden. Indien nodig wordt een vlindernaald gebruikt (zorg dat je er steeds enkele mee hebt waaruit de sporter kan kiezen).
2. De CA ontsmet de huid en doet de bloedafname. Na de bloedafname vraagt de CA aan de sporter om met een compres gedurende ca 1 minuut druk uit te oefenen op de prikplaats.
3. De CA vult de tube tot aan het streepje op de tube.

4. Als de CA bij een eerste poging onvoldoende bloed kan afnemen, kan de procedure van vooraf aan herbegonnen worden. De CA mag maximaal 3 keer proberen. Indien dan nog onvoldoende bloed is afgenomen, moet de CA de pogingen staken. Hij noteert duidelijk op het DCF bij opmerkingen waarom er onvoldoende bloed is afgenomen.
5. Na afname mengt de CA minstens 3 keer het bloed.
6. De CA ruimt alles zorgvuldig op (naald in naaldcontainer, rest in plastic zakje waar alles in zit).
7. Tijdens de gehele procedure behoudt de sporter natuurlijk het toezicht over het staal.

Procedure na afname

Eens het bloed is afgenomen wordt het bloed gemengd door de tube minstens 3 keer heen en weer te bewegen en vervolgens in het buisje verzegeld met de paarse dop naar boven in het buisje. Het buisje met de tube er in wordt zo snel mogelijk in de frigobox geplaatst.

Verder invullen dopingcontroleformulier

Als de sporter ook een urinestaal moet afleveren, wordt dit gedaan vooraleer het dopingcontroleformulier verder af te handelen.

Zie verder onder '[Vervolledigen en afhandelen dopingcontroleformulier \(DCF\)](#)'

Bewaring stalen

Bloedstalen moeten koel bewaard worden (ideaal rond 4°C). Plaats het staal dus zo snel mogelijk in de koelbox waarin zich de temperatuurlogger bevindt.

Plaats de temperatuurlogger op de bodem van de koelbox. Er wel op letten dat de logger niet tegen het koelsysteem aan ligt.

Het nummer van de temperatuurlogger (te vinden op de rand van de logger) wordt op het DCF en beheersketenformulier genoteerd.

Vervolledig tot slot het beheersketenformulier. Bij controles buiten wedstrijdverband, gebruikt u 1 beheersketenformulier per gecontroleerde sporter (tenzij bij controles van ploegen).

Procedure voor bloedafname voor analyse op groeihormoon.

Belangrijk

- Stalen voor analyse op GH mogen pas 30 minuten na een training of wedstrijd worden afgenomen. Als de sporter minder dan 30 minuten tevoren nog getraind heeft of aan een wedstrijd heeft deelgenomen, moet de sporter onder toezicht blijven van iemand van het controleteam tot de 30 minuten verlopen zijn en de bloedafname kan gebeuren.
- De temperatuurlogger wordt best minstens 30 minuten voor de eerste bloedafname opgestart (begint pas te registreren 30' na het opstarten) en in de koelbox gelegd. Hetzelfde geldt voor de koelbox. Zo heeft de koelbox de juiste temperatuur reeds bereikt als de stalen erin worden geplaatst. Best start je de koelbox en de temperatuurlogger ten laatste als je thuis vertrekt naar de controle.

Voorbereiding van de controle

Als controlearts (CA) moet u steeds het volgende materiaal mee hebben :

- Een koelbox,
- voldoende « Bereg Kit Small» die 2 serumtubes bevatten en al het andere materiaal nodig voor een bloedafname,
- een schaar,
- een knelband,
- een temperatuurlogger,
- een naaldcontainer.

Oproepen van de sporter

Het oproepen van de sporter gebeurt zoals bij een andere controle buiten wedstrijdverband. Hier moet de sporter wel duidelijk gezegd worden dat een bloedstaal zal worden afgenomen voor de analyse van GH.

De CA vraagt of de sporter de procedure kent. Indien niet, legt de CA de sporter de procedure uit.

Afname van het staal bij aankomst bij de sporter

Als tegelijkertijd ook een urinestaal moet worden afgenomen bij de sporter, vraagt de controlearts eerst of de sporter denkt te kunnen plassen. Indien de sporter hierop ja antwoordt, gebeurt dit eerst. Als de urine is afgenomen vraag je het identificatiebewijs van de sporter en vraag je de sporter zich neer te zetten. Vooraleer de bloedafname kan gebeuren moet de sporter minstens 10 minuten zitten of liggen. Gedurende deze 10 minuten mag de sporter NIET opstaan. Intussen kan je de administratie doen.

Keuze van het materiaal

Hierbij onderscheiden we volgende stappen:

1. De sporter kiest een bloedafnameset (uit minstens 3 sets die worden aangeboden)
Een verzegelde bloedafnamset bevat:

- een naald of vliedernaald, een tubehouder en 2 serumtubes.

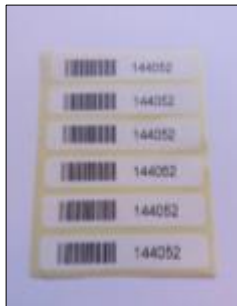
- 2 buisjes (A rood en B blauw) waarin de serumtubes kunnen verzegeld worden.

- handschoenen, ontsmettingsdoekje, pleister, compres.

- stickers met daarop barcodes en het nummer van het staal.

1. de sporter en de CA controleren of alle materiaal intact is en er niet mee werd geknoeid.
2. de sporter en de CA controleren of de nummers op de stickers en het buisje en de dop van het buisje dezelfde zijn.
3. er wordt een sticker longitudinaal op de serumtubes geplakt en ook op de verschillende bladen van het DCF op de plaats waar je het nummer noteerde. Tot slot kan je een sticker op het eerste blad van het beheersketenformulier plakken (na eerst het nummer daarop genoteerd te hebben)
4. de arts bereidt de bloedafname voor.

Staalname

De staalname gebeurt als volgt:

1. De CA bepaalt samen met de sporter van welke arm bloed zal afgenomen worden. Indien nodig wordt een vlindernaald gebruikt (zorg dat je er steeds enkele mee hebt waaruit de sporter kan kiezen).
2. De CA ontsmet de huid en doet de bloedafname.
3. De CA vult de tubes tot aan het streepje op de tubes. Na de bloedafname vraagt de CA aan de sporter om met een compres gedurende ca 1 minuut druk uit te oefenen op de prikplaats.

4. Als de CA bij een eerste poging onvoldoende bloed kan afnemen, kan de procedure van vooraf aan herbegonnen worden. De CA mag maximaal 3 keer proberen. Indien dan nog onvoldoende bloed is afgenomen, moet de CA de pogingen staken. Hij noteert duidelijk op het DCF bij opmerkingen waarom er onvoldoende bloed is afgenomen.
5. Na afname mengt de CA minstens 3 keer het bloed.
6. De CA ruimt alles zorgvuldig op (naald in naaldcontainer, rest in plastic zakje waar alles in zit).
7. Tijdens de gehele procedure behoudt de sporter natuurlijk het toezicht over het staal.

Procedure na afname

Eens het bloed is afgenomen wordt het bloed gemengd door de tube minstens 3 keer heen en weer te bewegen en vervolgens in het buisje verzegeld met de paarse dop naar boven in het buisje. Het buisje met de tube er in wordt zo snel mogelijk in de frigobox geplaatst. Vul het DCF in als volgt:

Bloedstaal 2 / Sample 2 / Echantillon 2		10 minuten wachten/Wait for 10 minutes/attend 10 minutes: JA	
☐ de	A/B 2358021	07:00	Recent 3 opeenvolgende wedstrijddagen/recently 3 consecutive days of competition/récomment 3 jours consécutifs de compétition: NEE
☒ bp		Unit = Time = Heure	Laatste 2u training/test 2 hours of training/test 2 dernières heures d'entraînement: NEE
Bloedstaal 1/1	235802		Hoogte > 1500 m/altitude > 1500 m: NEE
☐ de			Hypoxie/hypoxia: NEE
☐ bp			Bloedverlies/blood loss/perte du sang: NEE
Codenummer van het bloedstaal/blood sample code number/Numéro du code d'échantillon du sang			Bloedtransfusie/blood transfusion/transfusion du sang: NEE
		Unit = Time = Heure	Extreme omstandigheden/extreme conditions/conditions extrêmes: NEE

Verder invullen dopingcontroleformulier

Als de sporter ook een urinestaal moet afleveren, wordt dit eerst gedaan, vooraleer het dopingcontroleformulier te vervullen.

Zie verder onder '[Vervolledigen en afhandelen dopingcontroleformulier \(DCF\)](#)'

Bewaring stalen

Bloedstalen moeten koel bewaard worden (ideaal rond 4°C). Plaats het staal dus zo snel mogelijk in de koelbox waarin zich de temperatuurlogger bevindt.

Plaats de temperatuurlogger op de bodem van de koelbox. Er wel op letten dat de logger niet tegen het koelsysteem aan ligt.

Het nummer van de temperatuurlogger (te vinden op de rand van de logger) wordt op het DCF en beheersketenformulier genoteerd.

Vervolledig tot slot het beheersketenformulier. Bij controles buiten wedstrijdverband, gebruikt u 1 beheersketenformulier per gecontroleerde sporter (tenzij bij controles van ploegen).

Na de monsterneming

Vervolledigen en afhandelen dopingcontroleformulier (DCF)

Na de monsterneming moet u nog een aantal zaken invullen en als laatste stap ook het formulier laten ondertekenen door de sporter.

Vragen

1. Medicatie en voedingssupplementen

Vraag de sporter of hij geneesmiddelen of supplementen heeft genomen de laatste 7 dagen en noteer alles op het dopingcontroleformulier. Vraag expliciet naar gebruik van **corticosteroïden**, ook als dit langer dan 7 dagen geleden is (verschillende wash out periodes afhankelijk van stof en toedieningswijze). Ook **Tramadol** moet bevraagd worden en expliciet genoteerd (dosis, laatste gebruik). Tramadol is verboden IC vanaf 1/1/2024 en heeft een washout van 24u.

Vraag zeker naar ALLE geneesmiddelen (toegelaten of niet, in puffer, zalf of welke vorm ook).

Noteer alles op het dopingcontroleformulier. Noteer ook alle door de sporter vermelde voedingssupplementen zo nauwkeurig mogelijk.

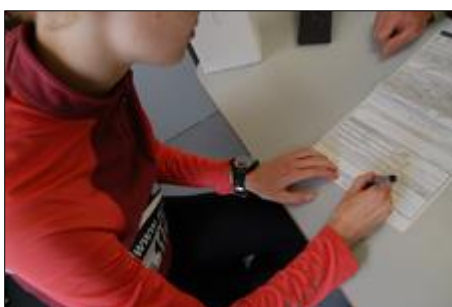
Sommige geneesmiddelen zijn toegelaten maar bevatten verboden stoffen (corticoïden in toegelaten toedieningsvorm) of stoffen (codeïne, ethylmorphine of adrenaline in combinatie met lokale anesthetica) die toch aanleiding kunnen geven tot een positieve dopingcontrole. Voor deze geneesmiddelen is GEEN TTN vereist. **Noteer voor deze geneesmiddelen duidelijk sedert wanneer, in welke dosis en wanneer het geneesmiddel voor het laatst werd gebruikt. Doe hetzelfde als de sporter een geneesmiddel vermeldt dat enkel binnen wedstrijdverband verboden is.**

Vermeldt de sporter **een stof die op de verboden lijst staat**, dan zijn er verschillende mogelijkheden:

- a. De sporter legt een geldige TTN (Toestemming voor Therapeutische Noodzaak) voor. Noteer dan goed de gegevens van de instantie die een TTN gaf en **het referentienummer van de TTN**. Controleer goed of het wel degelijk om een toestemming gaat (niet een aanvraag of zelfs een weigering) en of de datum van geldigheid nog niet is overschreden. Neem eventueel een foto van het document of voeg de kopie toe aan het DCF.
- b. De sporter zegt niet op de hoogte te zijn dat het om een stof gaat die op de verboden lijst staat, dan gaat de CA hier verder op in en noteert zo nauwkeurig mogelijk de dosis, de frequentie van inname, de voorschrijver,...
Gaat het om een elitesporter zonder TTN, dan zal hij hier over aangeschreven worden door NADO Vlaanderen en uitgenodigd voor de disciplinaire commissie. Gaat het om een niet-elitesporter zonder TTN dan dient de sporter ingelicht te worden rond de mogelijkheid **een retroactieve TTN** aan te vragen. Hij zal hiervoor aangeschreven worden door NADO Vlaanderen en zal de aanvraag samen met zijn arts in orde moeten brengen.
Opgelet: Retroactief aanvragen wil zeggen dat ze wanneer ze positief testen bij een dopingcontrole én het gebruik van dit middel hebben vermeld tijdens de controle, ze alsnog een TTN aanvraag kunnen indienen. Dit geeft echter geen garantie dat dit wordt goedgekeurd. Tijdens de dopingcontrole is het dus de taak van de CA alles

goed te noteren wat de sporter vermeldt ivm inname van middelen. Uiteraard kan een niet-elitesporter ook meteen bij het starten met het gebruik van een middel een TTN aanvragen.

2. Vraag de sporter of de rest van zijn staal (eigenlijk het B-staal) anoniem mag gebruikt worden voor wetenschappelijk onderzoek. Dit zal vanzelfsprekend enkel gebeuren als het A-staal negatief is en als NADO Vlaanderen niet besliste om het staal voor lange termijn te bewaren.
3. Vraag naar de voornaam en naam van de trainer en de (sport)arts van de sporter en noteer deze namen op het DCF. Indien er een begeleider/(wettelijke) vertegenwoordiger/tolk aanwezig is, noteer dan ook de naam.
4. Vraag de sporter of hij opmerkingen heeft. Indien de sporter geen opmerkingen heeft, noteer je "geen opmerkingen". Indien wel, laat je de sporter zijn opmerkingen neerschrijven, in drukletters, eventueel op een aanvullend formulier.
5. Onderteken het formulier en laat dit ook ondertekenen door de chaperon als deze getuige was van het produceren van urinestaal en de eventuele begeleider/wettelijke vertegenwoordiger/tolk van de sporter (indien aanwezig).

6. Ga samen met de sporter na of je het dopingcontroleformulier volledig en in drukletters hebt ingevuld. **Besteed extra aandacht aan het staalnummer: laat de sporter het opgeschreven nummer checken met het staal. Indien er een fout is, verbeter je dit niet, maar doorstreep je het nummer en noteer het eronder opnieuw. Hier mag geen enkele fout of twijfel zijn!** Zorg dat ook alle staalnummers op het beheersketenformulier duidelijk leesbaar en correct zijn.
7. Alle niet ingevulde vakken op het DCF worden doorgestreept.
8. Laat de sporter als laatste tekenen.
9. De sporter krijgt een dubbel (geel exemplaar) van het DCF.

Minderjarige niet-elitesporters en TTN

Tot 31/12/2019 volstond bij minderjarige niet-elitesporters een medisch attest voor het gebruik van verboden substanties. Af en toe komen sporters nog in contact met artsen die deze werkwijze nog kennen.

Vanaf 1/1/2020 hebben echter ook minderjarige niet-elitesporters een TTN nodig, wanneer zij een middel gebruiken dat vermeld staat op de dopinglijst. Geef hen dus de correcte informatie. Wanneer een sporter een geneesmiddel gebruikt die niet op de verboden lijst staat, hebben zij 2 opties:

Ze wachten af of het afgeleverde staal een positief resultaat oplevert. Indien dit niet zo is, dient er in se verder niets te gebeuren. Indien dit wel zo is, krijgen ze de kans, als niet-elitesporter, om een retroactieve aanvraag in te dienen. Daarvan worden ze via aangetekend schrijven en via een bericht in de e-Box op de hoogte gebracht.

Om een TTN-aanvraag in te dienen, dienen ze een TTN-aanvraagformulier én de nodige medische gegevens (consultatieverslagen, onderzoeksverslagen, laboresultaten,...) aan de TTN-commissie te bezorgen. Dit kan via ttn@dopingvrij.vlaanderen. Op hetzelfde mailadres kunnen ze ook terecht voor vragen en bijkomende informatie.

Uiteraard hebben ze geen garantie op voorhand dat ze een goedkeuring zullen krijgen.

Sporters kunnen er ook voor kiezen om een TTN-aanvraag te doen, ook al kennen ze hun testresultaat nog niet. Dit moet op dezelfde wijze gebeuren zoals hierboven kort beschreven. Op deze wijze zullen ze vermoedelijk vlugger weten of ze een toestemming krijgen en dit biedt, ook bij een negatief testresultaat, zekerheid naar eventuele volgende controles toe.

Verwijs de sporter gerust naar de website www.dopingvrij.vlaanderen waar uitgebreidere info over TTN's is terug te vinden, evenals het TTN-aanvraagformulier en handige checklists wat er in een TTN-aanvraag aan medische gegevens moet worden toegevoegd.

Beheersketenformulier

Vul het Beheersketenformulier grondig in. Hieronder is ter illustratie het Beheersketenformulier per rubriek weergegeven.

Opgelet: Bij controles buiten wedstrijdverband, gebruikt u 1 beheersketenformulier per gecontroleerde sporter (enige uitzondering hierop zijn controles van een team buiten wedstrijd; dit kan op 1 Beheersketenformulier).

Bovenaan:

Opdrachtgever test: NADO Vlaanderen of Internationale Federatie of
ander NADO

Staalafname door: NADO Vlaanderen

Beheerder resultaten: NADO Vlaanderen of Internationale Federatie of
ander NADO

BEHEERSKETEN FORMULIER	Opdrachtgever test:	NADO-VL	 Vlaamse overheid NADO VLAANDEREN
	Staalafname door:	NADO-VL	
	Beheerder resultaten:	NADO-VL	

Of het een controle in opdracht van een andere organisatie dan NADO Vlaanderen betreft, kan je terugvinden op het Opdrachtenblad. Wanneer bijvoorbeeld na het opdracht-nummer een letter 'WB' vermeld staat, betreft dit een controle van de wielerbond (Vb: 19-150 WB).

Vergeet 'het achtervoegsel' (WB, WU, Ext) niet te noteren! Dit is uitermate belangrijk voor de facturatie; ook het labo heeft dit nodig voor correcte facturatie.

Rubriek 1

In rubriek 1 "dopingtest" vult u alle relevante velden in. U kruist aan of het om een dopingcontrole binnen of buiten wedstrijdverband gaat. Dit is belangrijk voor de analyse van het labo: sommige stoffen zijn immers verboden binnen wedstrijdverband, maar niet buiten wedstrijdverband. Noteer het opdrachtnummer van de controle, de sportdiscipline en de code van de sportdiscipline zoals aangegeven op je controleopdracht.

Vergeet het aantal stalen (urine, serum, bloed) en het uur van beëindigen van de controle niet in te vullen!

1. DOPINGTEST

NAAM CONTROLEARTS: Hilde Desmidt BUITEN WEDSTRIJDVERBAND ☒ BINNEN WEDSTRIJDVERBAND ☐

AANTAL STALEN 01 URINE 01 SERUM 01 DATUM 01 01 2019 EINDE CONTROLE 07:30 UUR

CONTROLEOPDRACHTNR. SPORTDISCIPLINE / CODE

<u>19</u>	<u>000</u>	<u>CYICR</u>					

Rubriek 2

Bij een controle tijdens wedstrijd:

Vul in rubriek 2 'codenummers stalen' de staalnummers in, duid het geslacht aan van de sporter en duid ook aan of er eventueel bijkomende analyses zijn gevraagd (zie Opdrachtenblad).

Als er geen bloedafnames zijn, is er ook geen temperatuurlogger en dient u het vak "nummer temperatuurlogger" te barreren.

Vervolgens vult u uw naam en handtekening in en kruist u aan in welk labo de stalen geanalyseerd moeten worden. Standaard is dit DoCoLab in Zwijnaarde.

2. CODENUMMERS STALEN

NUMMER TEMPERATUUR LOGGER /

STAALNUMMER	URINE	URINE	BLOED
<u>440 39 00</u>	♂ ☒ ♀ ☐ ESA ☒ GHRP'S ☐ LT ☐	♂ ☐ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	HGH-S ☐ HGH-I ☐ BP ☐ LT ☐
<u>440 39 01</u>	♂ ☒ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	♂ ☐ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	HGH-S ☐ HGH-I ☐ BP ☐ LT ☐
<u>440 39 20</u>	♂ ☒ ♀ ☐ ESA ☒ GHRP'S ☐ LT ☐	♂ ☐ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	HGH-S ☐ HGH-I ☐ BP ☐ LT ☐
<u>440 39 30</u>	♂ ☒ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	♂ ☐ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	HGH-S ☐ HGH-I ☐ BP ☐ LT ☐
<u>440 40 11</u>	♂ ☒ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	♂ ☐ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	HGH-S ☐ HGH-I ☐ BP ☐ LT ☐
<u>440 00 01</u>	♂ ☒ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	♂ ☐ ♀ ☐ ESA ☐ GHRP'S ☐ LT ☐	HGH-S ☐ HGH-I ☐ BP ☐ LT ☐

ANDERE GEVRAAGDE ANALYSES:

VERKLARING CONTROLEARTS
IK VERKLAAAR DAT ALLE HOGER VERMELDE STALEN AANWEZIG ZIJN EN DAT IK ZE VERPAKT HEB VOOR TRANSPORT NAAR

NAAM Hilde Desmidt HANDTEKENING [Handtekening]

☒ DOCOLAB, ZWIJNAARDE, BELGIË
☐ ANDER LABO:

Bij een controle buiten wedstrijd:

Vul in rubriek 2 'codenummers stalen' in de linkse kolom het staalnummer (urine) in, duid het geslacht aan van de sporter en duid ook aan of er eventueel bijkomende analyses zijn gevraagd (zie Opdrachtenblad). In de rechterkolom vult u het staalnummer (bloed) manueel in en kleef je ook een sticker met nummer en barcode eronder. Je kruist aan 'BP' (biologisch paspoort).

Vervolgens vult u uw naam en handtekening in en kruist u aan in welk labo de stalen geanalyseerd moeten worden. Standaard is dit DoCoLab in Zwijnaarde.

2. CODENUMMERS STALEN

NUMMER TEMPERATUUR LOGGER: GAE4NΦHWBφ

STAALNUMMER	URINE	URINE	BLOED
<u>4401010</u>	☐ ♂ ☒ ♀ ☐ ESA ☒ GHPIS ☐ LT	☐ ♂ ☐ ♀ ☐ ESA ☐ GHPIS ☐ LT	<u>235802</u> ☐ HGB ☒ HGB-L ☐ SP ☐ LT
	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐
	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐
	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐
	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐	☐ ☐ ☐ ☐

ANDERE GEVRAAGDE ANALYSES: _____

VERKLARING CONTROLEARTS
IK VERKLAR DAT ALLE HOGER VERMELDE STALEN AANWEZIG ZIJN EN DAT IK ZE VERPAKT HEB VOOR TRANSPORT NAAR

NAAM H. Desmidt HANDTEKENING [Handtekening]

☒ DOCLAB, ZWINAARDE, BELGIË
☐ ANDER LABO: _____

Rubriek 3

In rubriek 3 "bewaarplaats(en)" vult u de bewaarplaats, de datum en het uur dat u de stalen in bewaring plaatst in, samen met de bewaartoestand (diepgevroren/niet diepgevroren). Indien het staal later nog op een andere plaats bewaard wordt, vul dan die gegevens in het rechter vak van de rubriek in (bewaarplaats 2 na afname). **De weg die het staal heeft afgelegd, moet kunnen gereconstrueerd worden a.d.h.v. de informatie op het beheersketenformulier. Dus gaat het staal mee tot bij de controlearts thuis en wordt dit onmiddellijk 'op de oprit' overhandigd aan diegene die het naar het labo brengt, dan moet ook dit duidelijk blijken uit het beheersketenformulier.**

Voorbeeld:

Om 22u is de dopingcontrole afgelopen en u bent om 23u thuis. De stalen worden bv in de garage geplaatst. Vul dan op het beheersketenformulier onder rubriek 3 in: garage dr. X, en noteer de overeenstemmende datum en uur (23u) in. Vink bij urine "niet diepgevroren" aan. Noteer uw naam en handteken. Indien dit niet op uw woonplaats/partijk is, gelieve het adres te noteren.

3. BEWAARPLAATS(EN)

BEWAARPLAATS #1 NA AFNAME <u>Garage dr. Desmidt</u>	BEWAARPLAATS #2 NA AFNAME _____
DATUM DD <u>01</u> MM <u>01</u> JJJJ <u>2019</u> UUR <u>23:00</u>	DATUM DD <u> </u> MM <u> </u> JJJJ <u> </u> UUR <u> : </u>
BEWAARTOESTAND URINE ☐ BLOED ☐ MET DIEPGEVROREN ☒ ☐	BEWAARTOESTAND URINE ☐ BLOED ☐ MET DIEPGEVROREN ☐ ☐
NAAM + HANDTEKENING VERANTW. BEWAARING <u>Hilde Desmidt</u>	NAAM + HANDTEKENING VERANTW. BEWAARING _____

Rubriek 4

Wanneer u de stalen zelf naar het labo voert, vult u alle relevante velden van rubriek 4 'transport naar labo' in. Indien een chauffeur de stalen bij u thuis komt ophalen, zal hij deze rubriek invullen.

4. TRANSPORT NAAR LABO

VERTREKTID VAN LAATSTE BEWAARPLAATS 08:30 DATUM 02 01 2019

☒ TRANSPORT DOOR CONTROLEARTS
☐ TRANSPORT PER KOERIER
☐ TRANSPORT OP ANDERE WIJZE
☐ ANDERE (GELIEFTE VERDUIDELIJKEN) _____

NAAM FIRMA _____ NAAM KOERIER _____ HANDTEKENING KOERIER _____

NAAM _____ HANDTEKENING _____

Rubriek 5

Rubriek 5 wordt door een medewerker van het labo ingevuld.

Wanneer u zelf de stalen naar het labo heeft gevoerd, gelieve het gele exemplaar (na ondertekening in het labo) aan de administratie te bezorgen.

Het witte exemplaar van het beheersketenformulier blijft in het labo.

Enkele bijzondere controles (EXT - externe controle)

Alle controles die niet in opdracht zijn van NADO Vlaanderen, krijgen vanaf 1/1/2025 een opdrachtnummer gevolgd door EXT. Vb 25-0006 EXT. In de rubriek 'Controle betaald door' staat dan vermeld op wiens kosten de controle is.

Er zijn verschillende situaties

Controles op vraag van de Belgian Cycling

Controles op vraag van de Belgische Wielerbond (Belgian Cycling) waren te herkennen aan het opdrachtnummer met 'wb' (vb: 23-001wb). Dit wordt vanaf 1/1/25 niet langer gebruikt en dus vervangen door EXT.

Gelieve het opdrachtnummer op het DCF en het beheersketenformulier te noteren met vermelding van EXT. Vb 25-0006 EXT. Dit verzekert mede een goede facturatiestroom.

De controle zelf wordt uitgevoerd zoals elke andere dopingcontrole van NADO Vlaanderen door een controlearts en chaperons (dit in tegenstelling tot controles met ITA-afgevaardigde – zie verder). Het aantal te testen renners kan hier wel afwijken van het doorsnee aantal van 6. Dit wordt bepaald door Belgian Cycling.

Je kostenstaat wordt per kwartaal opgemaakt door NADO Vlaanderen en ook deze controles zullen daarbij opgenomen worden. Je krijgt dus geen aparte kostenstaat en je wordt door NADO Vlaanderen uitbetaald.

TA/SCA/RMA is NADO Vlaanderen. Op het opdrachtenblad ziet dat er zo uit.

ALGEMENE INFORMATIE			
Opdrachtnummer NADO Vlaanderen	25-0006 EXT		
Testing order ADAMS			
Controle betaald door	Belgian Cycling		
Opdrachtgever (TA)	NADO Vlaanderen	Resultatenbeheer (RMA)	NADO Vlaanderen
Staalafnemer (SCA)	NADO Vlaanderen	Coördinator dopingcontrole (DCOC)	NADO Vlaanderen

De laatste pagina van het opdrachtenblad is getiteld "Controle in opdracht van een derde FACTURATIEGEGEVENS". Gelieve dit mee te geven naar het labo.

Controle in opdracht van een derde FACTURATIEGEGEVENS

Voor de facturatie en betaling van de analysekosten voor de stalen van de dopingcontrole met opdrachtnummer 25-0006, kan DoCoLab contact opnemen met volgende organisatie:

ALGEMENE INFORMATIE	
Organisatie	Belgian Cycling
BTW-nummer	0410.602.582
Contactpersoon	
Naam	
Telefoonnummer	
E-mailadres	

INFORMATIE OPDRACHT	
Opdrachtnummer	25-0006
Soort controle	Binnen wedstrijdverband
Datum	12-1-2025
Sport	Wielrennen (CY)
Discipline	Veldrijden (CY)
Aantal stalen	9

Controles aangevraagd door een externe partner

Controles op vraag van een externe partner (Vb een organisatie of een internationale federatie) krijgen ook de extensie EXT (voor 1/1/25 was dit ext).

Hier kunnen we echter 2 verschillende situaties krijgen:

1/ er is enkel een opdrachtnummer in de vorm van 25-0006 EXT

In dit geval gebruik je dit nummer op alle documenten (DCF, beheersketenformulier) en in het elektronisch verslag.

2/ er is naast het nummer in de vorm van 25-0006 EXT ook een Testing Order nummer (TO)

In dit geval gebruik je op alle DCF's en op het beheersketenformulier het TO. Dit is een nummer bestaande uit minstens 10 cijfers. Indien een TO vermeld is, betekent dit dat er in ADAMS (het digitale platform van WADA) al een opdracht onder dat nummer is aangemaakt. Alle documenten moeten daar dan ook mee overeenstemmen. Voor de eenvoud zal de communicatie tussen NADO en het controleteam en ook in het elektronisch verslag het nummer 25-0006 EXT gebruikt worden.

De controle zelf wordt uitgevoerd zoals elke andere dopingcontrole van NADO Vlaanderen door een controlearts en chaperons (dit in tegenstelling tot controles met ITA-afgevaardigde – zie verder). Wel kan het zijn dat er een technische afgevaardigde aanwezig is, die bepaalt welke atleten moeten getest worden (externe controles atletiek). Dit zal op het opdrachtenblad meegedeeld worden. Het aantal te testen atleten kan hier wel afwijken van het doorsnee aantal van 6. Dit wordt bepaald door de externe partner.

Je kostenstaat wordt per kwartaal opgemaakt door NADO Vlaanderen en ook deze controles zullen daarbij opgenomen worden. Je krijgt dus geen aparte kostenstaat en wordt door NADO Vlaanderen uitbetaald.

Controles in samenwerking met ITA voor UCI

Controles op vraag van de UCI worden uitgevoerd door ITA (International Testing Agency). Deze controles waren tot eind 2024 te herkennen aan een opdrachtnummer met 'wu'. De controle

verloopt voor de sporter uiteraard volgens dezelfde WADA-procedures maar naar organisatie en uitvoering voor het NADO-team zijn er wat verschillen.

Deze controles gebeuren onder leiding van een ITA-DCO. Dit zijn geen artsen, in tegenstelling tot onze controleartsen. Deze ITA-DCO's zijn internationaal en de voertaal is dus doorgaans Engels/Frans.

De ITA-DCO krijgt zelf de opdracht wie er moet gecontroleerd worden en zij bepalen dit dus ter plaatse. Vb als er iemand uit koers valt, kan hij opdracht krijgen een andere renner op te roepen. Daar heeft het NADO-team geen inspraak in.

De ITA-DCO doet ook alle 'handelingen' tijdens de controle: controleren identiteitsbewijs, vragen naar medicatie, arts, trainer, staalnummer ingeven (wordt soms gescand),... De controlearts van NADO moet dit dus niet doen.

Bij controles onder ITA wordt ook niet gevraagd of de DCO de verzegeling mag doen. De sporter doet alles zelf (bij NADO-controles kan de controlearts dit doen als de sporter de toestemming geeft en dan wordt dit ook zo genoteerd op DCF).

Bij deze controles wordt er niet langer op papier gewerkt, maar werkt men digitaal op een tablet. Dit heeft een aantal gevolgen die verschillend zijn van 'onze' werking:

- De ITA-DCO moet de gegevens van het NADO-team invoeren in de tablet. Dit is naam, telefoonnummer en mailadres. Sommige DCO's vragen dit op voorhand aan de coördinerend arts en dan wordt dit al doorgegeven om tijd te besparen ter plaatse.
- Bij oproeping heeft de chaperon geen tablet. De atleet kan dus niet digitaal tekenen. De ITA-DCO zal een papier geven waarop vermeld staat wie moet worden opgeroepen en waarop de chaperon het uur van oproeping en aankomst in het dopinglokaal kan noteren. Normaal gezien moet de sporter dit tekenen. Check dit goed bij de ITA-DCO bij de briefing. Helaas is dit niet altijd uniform bij de verschillende ITA-DCO's.
- In het dopingcontrolelokaal zal de sporter én de chaperon gevraagd worden te tekenen voor het onderdeel van de oproeping. Dit gebeurt dan digitaal op de tablet.
- De getuige van het afleveren van het staal ondertekent ook digitaal op de tablet.
- Doorgaans worden de stalen door NADO Vlaanderen ook naar het labo gebracht. Het beheersketenformulier is ook digitaal. Maar dit voorziet enkel de overdracht van de stalen van de ITA-DCO naar een tussenpersoon. Indien de tussenpersoon dit rechtstreeks aflevert aan het labo, dan is het digitale beheersketenformulier correct. Indien er nog een andere persoon is niet! Dan is er een papieren beheersketenformulier van NADO Vlaanderen nodig.
Vb: ITA-DCO geeft de stalen mee aan de CA (controlearts NADO Vlaanderen). De CA tekent dit af. Indien de chauffeur de stalen ophaalt bij de CA, dan blijft de CA verantwoordelijk, want er is geen spoor van overdracht naar de chauffeur, terwijl die laatste vanaf dan wel verantwoordelijk is. De CA stelt dus een beheersketenformulier op, met vermelding van de staalnummers, eventueel stockage bij hem thuis, datum, uur en overdracht aan de chauffeur. Omar laat dit ook aftekenen in het labo. De controlearts wordt gevraagd het beheersketenformulier te mailen naar Hilde, Pieter en Tom, zoals bij de andere controles.
- Van zodra de ITA-DCO zijn tablet synchroniseert (verbinding maakt met het internet), krijgt de sporter een mail met zijn DCF (de sporter voert op het einde ook een paswoord in waarmee hij het DCF in zijn mailbox kan openen) en krijgt het labo al een melding van de stalen die onderweg zijn.

Het NADO-team wordt samengesteld met een CA (controlearts) en chaperons of met enkel chaperons. Indien de ITA-DCO niet van hetzelfde geslacht is als de sporters, wordt soms een CA voorzien om toezicht te houden op de staalname.

Indien de ITA-DCO van hetzelfde geslacht is als de sporters (Vb: koers waarin alleen mannen worden gecontroleerd en de ITA-DCO is een man), dan wordt een soms ook CA meegestuurd die zal fungeren als chaperon. Hij zal dus ook een sporter oproepen.

De controlearts heeft naast het oproepen wel andere taken:

- hij is de verantwoordelijke van het NADO-team (carpoolafspraken opvolgen, zo nodig contact leggen met de ITA-DCO,...),
- ter plaatse is hij het aanspreekpunt voor de ITA-DCO van het team,
- hij brengt het nodige materiaal mee (Berlingers, opvangbekers, partial samples) – tenzij dit uitdrukkelijk anders werd afgesproken
- hij neemt de stalen mee voor transport naar het labo

De coördinerend arts heeft op voorhand afspraken gemaakt met de ITA-DCO ivm het organiseren van de controle (aantal chaperons/arts, uur van aankomst,...). Hou u aan deze afspraken.

Via het opdrachtenblad zal de naam en het telefoonnummer van de ITA-DCO meegegeven worden.

Dit kan nuttig zijn voor last-minute communicatie of problemen tijdens de controle.

Elektronisch verslag bij EXT – controles

Wanneer na de controle het elektronisch verslag wordt ingevuld, vink je als CA op de vraag ‘Wordt de controle betaald door NADO Vlaanderen’ de optie ‘nee’ aan.

Onderaan verschijnt de rubriek ‘door te rekenen kosten’. Hierbij vink je aan dat het materiaal door NADO Vlaanderen werd voorzien en dan kan je ingeven hoeveel stuks verbruikt werden.

Door te rekenen kosten:

Wie voorzag het materiaal? *

☒ NADO Vlaanderen

☐ De opdrachtgever

Aantal gebruikte bloedkits voor bloedpaspoort: *

0

Aantal gebruikte bloedkits voor groeihormonen: *

0

Aantal gebruikte urinekits: *

0

Mogelijke problemen/speciale situaties

Wat als de sporter vraagt om te mogen douchen voor het einde van de dopingcontrole?

Douchen is geen recht van de sporter. In uitzonderlijke omstandigheden kan de controlearts (enkel de controlearts) de sporter toch toestaan te douchen onder toezicht van iemand van het controleteam én zonder gebruik te maken van zeep/shampoo.

Onder uitzonderlijke omstandigheden kan verstaan worden: zeer slecht weer waarbij de gezondheid van de sporter zou kunnen geschaad worden als hij niet snel een douche neemt en droge kleren aantrekt.

Vanzelfsprekend mag de sporter tijdens het douchen niet plassen. De eerste urine na de oproeping moet steeds in de beker van de dopingcontrole terecht komen!

Wat te doen als een sporter geen legitimatiebewijs bij zich heeft?

Een geldig legitimatiebewijs bevat zowel de foto als de naam van de sporter. Dit kan een paspoort, identiteitskaart, lidkaart federatie,... zijn of een kopie ervan in digitale vorm (foto identiteitskaart op smartphone bijvoorbeeld). Iets is ook een geldig identificatiebewijs (Belgische atleten).

Indien de sporter dit niet bij zich heeft, wordt een foto gemaakt op het einde van de dopingcontrole.

Je vraagt de sporter de Berlinger-kit bij zijn aangezicht te houden zodanig dat zowel het gezicht als het staalnummer (vermeld op de doos) duidelijk zichtbaar is. De sporter wordt gevraagd om zo spoedig mogelijk een scan van een geldig legitimatiebewijs door te mailen naar

info@nado.vlaanderen (dit staat bovenaan het DCF vermeld en heeft de sporter dus mee op de kopie van het DCF dat hij op het einde van de controle mee krijgt).

Wat te doen bij de vraag of je een sporter extra wilt controleren op wedstrijd na het breken van een record?

Wanneer een record gebroken wordt, kan de controlearts gevraagd worden om die sporter te onderwerpen aan een dopingcontrole. Het is belangrijk te weten dat NADO Vlaanderen niet instaat voor de kosten die hieraan verbonden zijn. De kosten van de controle (controlearts, eventueel chaperon, materiaal, analyse staal) is op kosten van de sporter of zijn federatie. Het is belangrijk de betrokkenen hierop attent te maken en ook duidelijk na te vragen waarheen de onkostennota's mogen gestuurd worden. Probeer dit op één of andere manier te checken (bijvoorbeeld door contact te leggen met iemand van de federatie en te vragen het akkoord voor de betaling evenals de facturatiegegevens op mail te zetten). Bij het afleveren van het staal aan DoCoLab dienen eveneens de facturatiegegevens duidelijk aan hen overgemaakt te worden.

Bij vragen of twijfel hier rond op een controle, kan u steeds contact opnemen met de coördinerende arts dopingcontroles:

- Dr. Hilde Desmidt: 0479/16 05 29

Of directeur NADO Vlaanderen:

- Marc Van der Beken: 0476/29 03 47

Wat te doen in geval van agressie van sporter/trainer/....?

Het is belangrijk om zelf rustig te blijven en de procedures te volgen. Wijs zo nodig de sporter/trainer/... op de rechten/plichten van de sporter, verwijs naar het Opdrachtenblad als de controle in vraag wordt gesteld,...

Noteer zo nauwgezet mogelijk op een 'Aanvullend formulier' wat er gaande is; noteer tijdstippen, noteer namen van betrokkenen en eventuele getuigen,...

Bij twijfel of problemen tijdens de controle, kan u steeds contact opnemen met de coördinerende arts dopingcontroles:

- Dr. Hilde Desmidt: 0479/16 05 29

Of directeur NADO Vlaanderen:

- Marc Van der Beken: 0476/29 03 47

Indien nodig kan bijstand van de politie gevraagd worden (101).

Hoe ga je om met een sporter die na oproeping transgender blijkt te zijn al dan niet in de transitie-fase?

Als de sporter aan een mannenwedstrijd deelneemt, is de toezienende persoon een man. Bij een vrouwenwedstrijd is de toezichthoudende persoon een vrouw.

Rapport van een mislukte poging

Dit verslag dient opgemaakt te worden in één van volgende situaties:

- Je roept iemand op die op de deelnemerslijst staat en niet te vinden is
- Je roept iemand op en hij/zij weigert alle medewerking aan de controle
- Bij controle buiten competitie is de sporter niet aanwezig waar hij zou moeten zijn volgens whereabouts, dit zowel tijdens een opgegeven tijdsslot, tijdens een opgegeven training,
- ...

Waar dient het verslag toe?

Dit verslag zal gebruikt worden als weerslag van de feiten als de sporter voor de disciplinaire commissie moet komen. Het is dus belangrijk dat dit nauwgezet wordt genoteerd.

Wat moet er vermeld staan in een ‘Rapport van een mislukte poging’?

- Het betreft de poging tot dopingcontrole van ‘welke wedstrijd’ en ‘datum’
- Bezochte locatie: waar vond de wedstrijd/controle plaats?
- Vaststellingen/Maatregelen die ter plaatse zijn genomen om de sporter te vinden (met inbegrip van de gegevens van elk contact dat met derden is gelegd).
Hierbij is het belangrijk een correcte en volledige weergave te geven van de feiten.
U vermeldt
 - wat je gezien hebt (sporter ging lopen, trainer riep naar de sporter,...)
 - wanneer je iemand van de organisatie aansprak over de niet te vinden sporter en of die jou de contactgegevens kon bezorgen
 - wanneer je de sporter opgebeld hebt (welk nummer, uur)
 - of je de sporter telefonisch kon bereiken; wat zijn/haar uitleg was
 - of je anderen kon contacteren (familie, trainer,...). Noteer wie je wanneer contacteerde en of je een voicemailbericht naliet of wat de uitleg was
 - noteer wanneer je de sporter zag of je poging hem/haar op te sporen staakte.
 - ...Blijf hierbij aandacht geven aan het noteren van feiten en vermijd jouw interpretatie neer te schrijven
- Ondertekening met vermelding van naam, datum, uur en handtekening

Belangrijke contactgegevens NADO Vlaanderen

Voor alles wat betreft de controles:

Dr Hilde Desmidt	Coördinerend arts	0479/16.05.29	Hilde.desmidt@dopingvrij.vlaanderen
------------------	-------------------	---------------	--

Voor alles wat betreft materiaal en transport naar labo:

Omar El Messaoudi	Chauffeur (materiaal en stalen)	0483/09.57.45	Omar.ElMessaoudi@dopingvrij.vlaanderen
-------------------	---------------------------------	---------------	--

Directeur NADO Vlaanderen:

Marc Van der Beken	Directeur	0476/ 29.03.47	Marc.VanderBeken@dopingvrij.vlaanderen
--------------------	-----------	----------------	--

Toelichting wedstrijdverloop bij bepaalde sporten

Paracycling

Bij paracycling zijn de wedstrijden onderverdeeld in klassen die allen een code hebben en een letter, vb WH4 of MT1

1^e letter:

- M: Men
- W: Women

2^e letter:

- H: Handbike gevolgd door cijfer van 1-5
- C: Cycling (gewone fiets) gevolgd door cijfer van 1-5
- T: Tricycling (driewieler) gevolgd door cijfer van 1-2
- B: Tandem (atleet met een visuele beperking achteraan)

Getal: geeft de mate van de beperking aan. Hoe lager het getal, hoe zwaarder de beperking. Vb H5 heeft enkel beperking in de onderste ledematen, terwijl H1 zowel in bovenste als onderste ledematen een beperking heeft.

Geheugensteuntje

Praktisch afspraken: hou dit in je controlemap als korte leidraad

Book'u	->	Hou dit altijd up to date
Aanduiding voor controle	->	Groene duimpje in Book'u
2 ^e mail voor controle	-> -> ->	Alleen controle-arts bevestigt voor goede ontvangst naar Hilde.desmidt@nado.vlaanderen alle communicatie gericht aan hele team chaperons moeten niet meer bevestigen
Verslag oproeping dopingcontrole	->	Vermeld opdrachtnummer Noteer naam sporter
Vermeld rechts in vak familienaam sporter	->	P : Placeholder/plaats (1e, 2e,...) R : Random (willekeurig gekozen) T : Test op naam: als op de opdracht een naam stond die je moest controleren
Afwerken controle	-> ->	Scherpe foto 1 foto per DCF Foto rechtopstaand (niet gedraaid) Onderwerp mail: 'opdrachtnummer Int/Nat/Reg aantal DCF + 1 beheersketenformulier' <i>Vb: 22-200 Int 4 DCF + 1 beheersketen</i> <i>Vb: 22-187wb Int 6 DCF + 1 beheersketen</i>
Problemen	->	Hilde Desmidt 0479 16 05 29